

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MARCOS

Juan el Bautista predica en el desierto

¹⁻² Rá xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi. Ne historia o mbürü 'ma mi zopjü e Juan c'o nte, c'ua ja nzi va dyopjü mi jinguã e Isaías c'ü mi profeta. O dyopjü a cjava:

Dyärä, ró juajnügö 'na bëzo ra zopjü yo nte ra xipjiji ín jñagö.

Ra ot'ü ín xo'ñigue ngue c'ua 'ma rí mague, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra dyä'tc'äji.

³ Ri bübü 'na nte c'ü je ra mapjü cja ndajyadü, ra mama a cjava:

“Rí jyëzigueji c'e 'ñiji c'ü na s'o, na ngueje ya ngue ra ëjë c'ü ín Jmugöji c'ü bübü a jens'e”, ra 'ñeñe c'e nte.

⁴ Mi ngueje e Juan c'ü o mapjü a cjanu. O ma cja ndajyadü o ma jichi c'o nte cja ndeje. O zopjüji o xipjiji:

—Ra nzhogü in mü'büji, rí jiji, ngue c'ua Mizhocjimi ra perdonao in nzhubügueji, eñe.

⁵ Texe c'o mi cārã a Judea 'ñe cja c'e jñiñi a Jerusalén o möji cja c'e ndajyadü o ma dyäräji c'o mi mama e Juan. O mamaji c'o na s'o c'o mi cjaji. Nuc'ua e Juan o jichiji cja c'e ndare c'ü ni chjũ a Jordán.

⁶ E Juan mi je'e 'na bitu c'ü vi t'ät'ä o xi o camello, y mi nzünt'ü 'naja xipjadü. Mi sa'a c'o mi nza cja o t'ünxü 'ñe mi si o õt'apjü ngünjü.

⁷ O mama a cjava e Juan o xipji c'o nte:

—Ra ëjẽ 'naja bëzo c'ü me pjëzhi na nojo; nutscö rí menujtogö que na ngueje 'na mbëpji. Bübü o mbëpji c'o o cja c'ü nu lamu, xäpcäji o correa cja o tjiza c'ü nu lamu ga mbös'ü. Nutscö, dya pje pjëtscö rá pjösc'ö a cjanu nu c'ü va ëjẽ.

⁸ Nutscö rí jichi co ndeje yo nte. Pero nu c'ü cja va ëjẽ, 'ma rí 'ñench'e in mü'büji angueze, nuc'ü, ra dya'c'üji o Espíritu Mizhocjimi c'ü.

El bautismo de Jesús

⁹ E Jesús ma бүbü a Nazaret c'ü tsja a Galilea. O ë 'na nu pa, o mbedye o ma nu ja ma бүbü e Juan. E Juan o jichi cja c'e ndare a Jordán.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús, 'ma o mbes'e cja c'e ndeje o jñanda c'ua o xogü a jens'e. Xo o jñanda ma sjöbü o Espíritu Mizhocjimi nza cja 'na mbaro, ma ë ndägä a xes'e angueze.

¹¹ O dyäräji c'ua 'naja c'ü o ña a jens'e o mama:

—Ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ö, me rí s'iyats'ü, me rí mä'c'ägö.

Tentación de Jesús

¹² Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o ndäjä e Jesús, o ma cja 'na ndajyadü.

¹³ O mezhe nu cuarenta pa'a. Mi cãrã nu, c'o animal c'o na sate. Xo mi бүbü nu, e Satanás nu c'ü dya jo; mi xipji e Jesús c'ü ro tsja c'o na s'o. Nuc'ua o ë c'ua c'o o anxe Mizhocjimi, o ë mbös'üji e Jesús.

Jesús comienza su trabajo en Galilea

¹⁴ 'Ma o ngot'üji e Juan a pjörü, nuc'ua e Jesús o nzhogü o ma cja c'e xoñijö mü a Galilea. Mi zopjü o jña Mizhocjimi c'o nte, mi xipjiji ja rvá sö ro 'ñemeji libre cja c'o na s'o.

15 Mi xipjiji:

—Ya zädä yo pa, ya ngue ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. Tsjapüji ra nzhogü in mü'bügueji, 'ñejmeji o jña Mizhocjimi.

Jesús llama a cuatro pescadores

16 'Na nu pa, mi nzhodü e Jesús a jmi c'e zapjü a Galilea. O jñanda c'ua yeje bëzo c'o ma pät'ä o t'ös'üvi cja c'e zapjü. C'o bëzo mi cjuarma c'o. 'Naja c'ü mi chjü Simón. C'ü 'naja mi chjü Andrés. Anguezevi mi mbajmõvi.

17 Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjivi:

—Nu'tsc'evi in mbajmõvi dya. Pero chjünt'üvi in xütçjõ, rá jí'ts'ivi rí zopjüvi yo nte ngue c'ua anguezeji xo ra ndünt'üji in xütjügõ, embevi.

18 Jo ni zogüvi c'ua c'o o t'ös'üvi, cjanu o ndünt'üvi c'ua o xütjü e Jesús.

19 Xe möji a ma xo'ñi. E Jesús o jñanda c'ua xe yeje bëzo c'o xo mi cjuarmavi. 'Naja c'ü mi chjü Jacobo. Nu c'ü nu cjuarma mi chjü Juan. Mi ngue o t'ivi e Zebedeo. Ma cãji cja 'na bü; ma jocüji c'o o t'ös'üji.

20 E Jesús o ma't'ü c'ua c'o yeje cjuarma. O jyëzivi c'ua c'ü nu tatavi cja c'e bü co c'o mbëpji. Nuc'ua o ndünt'üvi a xütjü e Jesús.

Un hombre que tenía un espíritu malo

21 O möji c'ua a Capernaum. Nuc'ua nu pa c'ü söyaji, e Jesús o cjogü a mbo cja o nitsjimi anguezeji. Je mi xöpü c'o nte nu.

22 C'o nte me mi dyönütsjëji na ngueje mi ña e Jesús c'o jña c'o vi unü Mizhocjimi. Mi mamaji: “Nu ne bëzo nu, nandyo ga xöcüji. Maco, dya xöcüji c'ua ja nzi ga cja c'o xöpü o ley Mizhocjimi”, mi eñeji.

23 O cjogü c'ua a mbo cja c'e nitsjimi 'naja bëzo c'ü mi o'o o mü'bü 'naja demonio. O mapjü c'e bëzo o mama:

24 —Nu'tsc'e Jesús in menzumü a Nazaret, ¿pje in pë's'i c'ü rí ñu co nutscöjme? ¿Cjo vi 'ñecje rí tsjacü rá ma sufridogöjme? Nutscö rí pä'c'ã. Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, dya бүbüts'ü c'o na s'o.

25 E Jesús o huënc'h'i c'ua c'e demonio o xipji:

—Tso't'ü in te. Pedye cja ne bëzo.

26 Nuc'ua c'e demonio o mapjü na jens'e, o tsjapü o nügü c'e bëzo. O mbedye c'ua cja c'e bëzo.

27 Me co nguijñi c'ua c'o nte, mi pötma dyönüji o mamaji:

—¿Pãã, pje ne ra mama nu cja'a ne bëzo? Xipji yo demonio ra mbedye, y pedye yo, o 'ñeñeji.

28 Nguec'ua dya mezhe c'ua, me mi nãntji e Jesús texe cja c'o jñiñi c'o tsja a Galilea.

Jesús sana a la suegra de Simón Pedro

29 Nuc'ua e Jesús o mbedye cja c'e nitsjimi co e Simón 'ñe e Andrés 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan. Cjanu o möji cja o ngumü e Simón 'ñe e Andrés.

30 C'ü nu to'o e Simón mi orü cja ngama; nuc'ü, mi sö o pa'a c'ü. O xipjiji c'ua e Jesús mi sö'dyë c'e ndixü.

31 Cjanu o ma c'ua nu ja mi orü c'e ndixü. O pënc'h'i o dyë'ë, o xos'ü nu ja mi orü. O c'ueñe c'ua c'e pa'a. Nuc'ua c'e ndixü o dyät'ä c'ua jñõnü, cjanu o 'huiñiji.

Jesús sana a muchos enfermos

32 Nuc'ua 'ma ya vi nguibi e jyarü, o sinpiji e Jesús texe c'o mi sö'dyë 'ñe c'o mi бүbü demonio cja o mü'bü.

33 Texe c'o mejñiñi o jmurüji a jmi cja c'e ngumü.

34 E Jesús o jocü na puncjü c'o mi sö'dyë. Xo o pjongü na puncjü o demonio cja o mü'bü yo nte. Dya mi jëzi ra ñaji, na ngueje mi pãrãji pje mi pjëzhi e Jesús.

Jesús predica en Galilea

35 Nuc'ua c'ü xörü ts'i vi nanga e Jesús. Xe mi xömütjo. O mbedye cja c'e ngumü. O ma cja 'na ndajyadü, mi ötü Mizhocjimi nu.

36 E Simón 'ñe c'o mi joji angueze o ma jyodüji e Jesús.

37 'Ma o chöt'üji o xipjiji:

—Texe yo nte me jonc'üji, o 'ñeñeji.

38 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Möjö cja yo jñiñi yo bëxtjo, ngue c'ua xo rá zopjü yo nte yo cãrã, rá xipjiji o jña Mizhocjimi. Na ngueje ngueje yo rvá ëcjö yo.

39 O ma c'ua cja c'o dyaja jñiñi c'o tsja a Galilea, mi zopjüji cja c'o o nitsjimiji 'ñe mi pjongü o demonio.

Jesús sana a un leproso

40 O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi sö o lepra. O ndünijömmü a jmi e Jesús, o dyötü ro jopcü. O xipji:

—Nu 'ma in ne'e, ra sö rí jocüzü ne lepra.

41 E Jesús o juentse c'ua c'e bëzo. Cjanu o c'uana c'ua o dyë o ndörü c'e bëzo, o xipji:

—Rí negö ra jogüts'ü, eñe.

42 Jo ni c'ueñe c'ua c'e lepra c'ü mi sö c'e bëzo. O jogü c'ua.

43 E Jesús o 'ñezhe c'ua, o xipji:

44 —Pjötöpügue ngüenda c'ü dya cjó rí ma xipjigüe ja va jogüts'ü. C'ü rí tsja, rí ma cja c'e mböcjimi rí

ma jizhitsjē c'ü ya jogüts'ü. Cja rrĩ unügue c'ua, c'ua ja nzi va manda e Moisés. Nuc'ua ra mbārã yo nte c'ü ya jogüts'ü, eñe.

⁴⁵ O mbedye c'ua c'e bēzo. Zö vi xipji e Jesús c'ü dya cjó ro xipji, pero xenda o mama c'ü mi cja e Jesús. Nguéc'ua e Jesús dya cja mi sö ro zät'ä cja 'na jñiñi na ngueje texe c'o nte ya mi pārãji angueze. Nguéc'ua je mi bübü nu ja dya cjó mi ndeñe. C'o nte c'o ja nde mi 'ñeje mi sät'äji nu ja mi bübü e Jesús.

2

Jesús sana a un paralítico

¹ 'Ma ya vi cjogü ja nzi pa, e Jesús o nzhogü a Capernaum. O dyärãji c'ua mi mama c'o nte, ya vi zät'ä e Jesús nu cja c'e ngümü nu ja mi oxü.

² O jmurü c'ua na puncjü nte nu ja mi bübü angueze. Me mi nzhüji, dya cja mi sö ro cjogüji cja ngoxtji. E Jesús ma zopjü c'o nte o jña Mizhocjimi.

³ Nuc'ua o ějē nziyo bēzo c'o ma tuns'ü 'naja bēzo c'ü dya mi sö ro 'ñömü. Ma sinpiji e Jesús.

⁴ Pero dya sö ja rvá tsjocüji cja o jmi e Jesús, na ngueje me mi nzhüji nu cja c'e ngümü. O ndes'eji c'ua a xes'e cja c'e ngümü. O xä's'äji c'ua c'e techo, cjanu o sjö'büji c'e bēzo co texe c'ü mi os'ü.

⁵ E Jesús o unü ngüenda, c'o bēzo ya vi 'ñejmeji c'ü ro tsja angueze, ro jocü c'e bēzo. O mama c'ua e Jesús o xipji c'e bēzo:

—Nu'tsc'e sē, ró perdonaots'ü in nzhubügue, eñe.

⁶ Xo mi junrü nu, ja nzi c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. O nguijñiji o dyönütsjēji a cjava:

⁷ “¿Jenga ña a cjanu ne bëzo nu ngueje Jesús? Chjëntjovi c'ü o zadü Mizhocjimi nu. Maco dya cjó sö cjó ra perdonao nzhubü; nguextjo Mizhocjimi c'ü sö.”

⁸ Exmi pãrãtjo e Jesús c'o mi cijjñi anguezeji, nguec'ua o xipjiji c'ua:

—¿Jenga in cijjñiji a cjanu cja in mü'büji?

⁹ Ró xipji ne bëzo nu dya sö ra 'ñõmü: “Ró perdonats'ü in nzhubügue.” Xo sö rá xipjigö ne bëzo: “Rí ñanga, rí chuns'ü yo in pjïzhĩ, ma in nzungue.” ¿Ja ngue c'ü xenda na s'ëzhi c'ü ra zädä?

¹⁰ Rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rí negö rí pãrãgueji sö rá perdonagö yo nzhubü, nguec'ua dyärãji dya c'ü rá xipji ne bëzo.

O xipji c'ua:

¹¹ —Rí ñanga, chuns'ü nu in pjinguã nu in pjïzhĩ, ma'a in nzumü, embe.

¹² O nanga c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñõmü; o nduns'ü o pjinguã c'ü mi pjïzhĩ, cjanu o ma o ngumü. Texeji o jñandaji 'ma o nanga c'e bëzo. Me go pizhiji go mamaji:

—Me na nojo Mizhocjimi. Nudya ró jandaji yo nunca rmí jandaji.

Jesús llama a Leví

¹³ E Jesús o ma na yeje a ñünü c'e zapjü a Galilea. Me mi jmurü c'o nte nu ja mi bübü. E Jesús o xöpüji c'ua.

¹⁴ O mbedye c'ua nu, e Jesús; o jñanda e Leví c'ü nu t'i e Alfeo. Je mi junrü nu ja mi cobra o contribución. E Jesús o xipji c'ua:

—Chjünt'ü in xütjögö.

Cjanu o böbü c'ua e Leví, o ndünt'ü a xütjü e Jesús.

¹⁵ 'Na nu pa 'ma mi si xëdyi e Jesús cja o ngumü e Leví, mi cãrã na puncjü c'o mi cobra o contribución 'ñe c'o nte c'o mi xiji na s'o na ngueje dya mi sũpüji o ley c'o menzumü a Israel. 'Natjo c'ua mi siji xëdyi co e Jesús 'ñe c'o o discípulo. Na ngueje na puncjü c'o mi tjünt'ü a xütjü e Jesús.

¹⁶ Mi cãrã o fariseo c'o mi xöpü o ley c'o menzumü a Israel. O jñandaji 'natjo c'ua ma siji xëdyi e Jesús 'ñe c'o mi cobra contribución 'ñe c'o dya mi sũpü o leyji. Nguéc'ua o xipjiji c'ua c'o o discípulo e Jesús:

—¿Jenga nin xöpütegueji 'natjo c'ua siji o xëdyi yo cobra o contribución 'ñejoyo dyaja yo na s'o'o?, eñe c'o fariseo.

¹⁷ E Jesús o dyärã c'o vi mama c'o fariseo, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu c'o dya sö'dyë, dya ni jyodü o médico c'o. C'o ni jyodü o médico ngueje c'o sö'dyë. Je xo ga cjatjonu, dya ngue c'o mama cja na jo, c'ü rvá ã rá xipji ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi; ngue c'o pãrã tû o nzhübü c'ü rvá ã rá xipji ra nzhogü o mü'büji.

Le preguntan a Jesús sobre el ayuno

¹⁸ Mi mbempje c'o o discípulo e Juan 'ñe c'o fariseo. Nuc'ua o ëjë ja nzi nte nu ja mi bübü e Jesús, o xipjiji:

—C'o o discípulo e Juan me mbempje c'o; me ötüji Mizhocjimi. Je xo ga cjatjonu c'o o discípulo c'o fariseo. Maco yo in discípuogue siji o xëdyi 'ma mbempje c'o dyaja.

¹⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma ra chjüntü 'naja sê, 'ma dya be cjuarü c'e chjüntü, ¿cjo ra ne ra mbempje c'o o dyoji? 'Ma ndänt'ä xe bübüttö c'e sê a nde anguezeji, dya ra mbempjeji.

²⁰ Pero ra zädä c'o pa 'ma ra zinbiji c'e sê. Nuc'ua cja ra mbempjeji 'ma.

²¹ O sido o ña e Jesús o xipjiji c'ü 'na jña:

—'Ma cjó c'o cãjã 'naja zëbitu c'ü ya xüt'ü, dya ra mbä't'ä c'ua co 'naja bitu c'ü cja dadyo. 'Ma rga cjanu, ra ñungü c'e bitu c'ü cja dadyo; xenda ra xüt'ü c'ua c'e zëbitu.

²² Dya cjó xo xich'i o ôt'apjü cja zëvota, na ngueje ro xüt'ü c'o zëvota, ro pjödü c'e t'apjü. O ôt'apjü je xich'iji cja vota c'o cja dadyo, eñe.

Los discípulos recogen trigo en el día de descanso

²³ 'Na nu pa 'ma mi söya c'o menzumü a Israel, e Jesús 'ñe c'o o discípulo o cjogüji c'ua ja mi cja o ndëxü. C'o discípulo mi tücüji o ñirëxü, mi tjõ't'ü co o dyëji, jo rron zaji.

²⁴ Nuc'ua c'o fariseo o xipjiji e Jesús, o mamaji:

—Jñanda yo in discípuogue, na tücüji yo ñirëxü, maco mama c'ü o ley Mizhocjimi c'ü dya sö rá cjaji a cjanu yo pa yo rí söyaji.

²⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejji ya i xörügueji nu c'ü o tsja e David 'ñe c'o mi dyoji, 'ma ya mi sant'aji.

²⁶ O cjogü e David cja o ngumü Mizhocjimi nu ja ma sjü. Nuc'ua e David 'ñe c'o mi dyoji o ziji c'o tjõmëch'i c'o mi jüsp'üji Mizhocjimi nu. O tsjaji 'ma mi mero ndamböcjimi e Abiatar. Maco mama c'e ley c'ü dya cjó sö cjó ro zi c'o; nguextjo mböcjimi

c'o sö ro zi c'o. Pero e David o zi; xo o unü o zi c'o mi dyoji angueze.

²⁷ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Mizhocjimi ot'ü o dyät'ä yo nte; cjanu o dyät'ä c'e pa c'ü ra söya yo nte. O tsja a cjanu ngue c'ua ra mbös'ü yo nte. Dya ot'ü o dyät'ä nu pa c'ü rí söyaji cja o dyät'ä c'ua yo nte ngue c'ua rvá züpüji c'e pa.

²⁸ Nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi. Nguextjozgo sö rá mangö ja rgui süpüji yo pa yo rí söyaji, embeji c'o fariseo.

3

El hombre de la mano seca

¹ Nuc'ua e Jesús o ma na yeje cja c'ü o nitsjimi anguezeji. Mi bübü nu 'naja bëzo c'ü mi dyot'ü o dyë.

² Xo mi cãrã nu, c'o nte c'o mi jodü ja rvá ngöt'üji e Jesús cja c'o pje mi pjëzhi. Nguéc'ua me mi jandaji e Jesús, mi nuji cjo ro jocü o nte c'e pa c'ü mi söyaji.

³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'e bëzo c'ü mi dyot'ü o dyë:

—Xä'dägue a 'ñecjua.

⁴ Nuc'ua e Jesús o tsja t'önü o xipji c'o nte:

—¿Ja ngue c'ü mama c'ü ín leygöji rá cjaji yo pa yo rí söyaji? ¿Cjo je mama a cjanu c'e ley rá cjaji c'o na jo o rá cjaji c'o na s'o? ¿Cjo je mama a cjanu c'e ley rá pjös'üji yo ín minteji ngue c'ua dya ra ndüji, o rá pöt't'üji?, eñe.

C'o nte dya pje o ndünrü c'o. O ngo't'ü o neji.

⁵ E Jesús o nguinch'i na jo c'o nte. Mi üdü c'ü, pero mi juentseji. Me mi cijijñi e Jesús na ngueje me ma me o mü'büji. Cjanu o xipji c'e bëzo:

—C'uana in dyë.

Cjanu o c'uana c'ua o dyë; o jogü c'ua.

⁶ Pero c'o fariseo o mbedyeji cja c'e nitsjimi. O ma ñaji c'ua co nu c'o mi tjünt'ü a xütjü e Herodes. Mi jodüji ja rvá mbö't'üji e Jesús.

Mucha gente a la orilla del lago

⁷ E Jesús 'ñe c'o o discípulo o möji c'ua cja c'e zapjü a Galilea. Na puncjü nte c'o o ndünt'ü c'ua a xütjü. Mi menzumüji a Galilea.

⁸ 'Ma o dyäräji c'o mi cja e Jesús, xo o ëjë na puncjü nte c'o mi menzumü a Judea, 'ñe a Jerusalén, 'ñe a Idumea, 'ñe c'o mi menzumü a 'nanguarü a Jordán. Xo o ëjë c'o mi menzumü texe a ma a Tiro 'ñe a Sidón. O ë nuji e Jesús.

⁹ Me ma pizhi c'o nte c'o ma ëjë. E Jesús o xipji c'o o discípulo ro xöpcüji 'naja bü ngue c'ua dya ro s'is'iji.

¹⁰ Na ngueje na puncjü c'o ya vi jocü. Nguet'ua texe c'o mi sö'dyë me mi chütüji, mi ne ro zät'äji cja o jmi e Jesús, ro ndörüji.

¹¹ Nu c'o demonio 'ma o jñandaji e Jesús, o ndüñijömjüji a jmi angueze. Mi mapjüji mi mamaji: —Ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi.

¹² E Jesús o huënc'h'iji o xipjiji c'ua c'ü dya cjó ro ma ngös'üji c'ü pje mi pjëzhi angueze.

Jesús escoge a los doce apóstoles

¹³ Nuc'ua, o ma e Jesús cja 'na t'eje. O zojnü c'ua c'o bëzo c'o mi ne angueze. O möji nu ja mi bübü angueze.

¹⁴ Cjanu o 'ñeme c'ua doce c'o ro dyoji angueze. O xipjiji:

—Ró emp'egöji rí ma zopjügueji yo nte ín jñagö.

15 Xo rí da'c'üji rí mandaji ngue c'ua rí jocüji c'o sö'dyë, y rí pjongüji o demonio, embeji c'o.

16 Nuyo, ngue o tjũ'ü c'o doce discípulo c'o o 'ñeme e Jesús: e Simón c'ü xo o jñusp'ü Pedro;

17 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma; o t'ivi e Zebedeo. E Jesús o jñusp'üvi c'ü 'naja o tjũvi Boanerges. C'e tjũ'ü ne ra mama ngue bëzo c'ü na zëzhi nza cja 'ma yürü e dyebe.

18 Xo o 'ñeme e Andrés 'ñe e Felipe 'ñe e Bartolomé 'ñe e Mateo 'ñe e Tomás 'ñe e Jacobo c'ü nu t'i e Alfeo. Xo o 'ñeme e Tadeo 'ñe e Simón c'ü mi revolucionario.

19 Xo o 'ñeme e Judas Iscariote, nu c'ü ro nzhö e Jesús.

Acusan a Jesús de tener el poder del demonio

Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo o cjogüji a mbo cja 'naja ngumü.

20 O ëjê c'ua na yeje me na puncjü nte. Nguéc'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo dya mi sö ro ziji xëdyi.

21 Mi cãrã c'o nte c'o mi mama c'ü ya mi loco e Jesús. Nu c'ü nu mamá e Jesús 'ñe c'o o cjuarma, 'ma o dyârãji c'ü mi mama c'o nte, o möji c'ua, ngue c'ua ro ma sijiji e Jesús.

22 Vi 'ñeje a Jerusalén c'o mi xöpü o ley yo menzumü a Israel. Mi mamaji:

—Bübü demonio cja o mü'bü ne Jesús. Nguetsjê e Satanás c'ü dya jo c'ü pjös'ü ne bëzo, nguec'ua pjongü o demonio.

23 E Jesús o ma't'ü c'ua c'o nte o xipjiji jña c'ü ro mbârãji pje mi mama angueze. O mama e Jesús:

—¿Ja rgá sö e Satanás ra pjongü o demonio? Maco nguetsjê o mbëpji.

24 Cja 'na ndajñiñi c'ü ra chũtsjěji, ra chjorü 'ma c'o ri cãrã nu.

25 Cja 'na ngumü, 'ma ra pötca chũtsjê c'o ri cãrã nu, ra chjorüji 'ma.

26 Xo nzitjo e Satanás 'ma ro pjongü c'o demonio, xo ro chũtsjěji. 'Ma rva cjanu, ¿ja xe rvá sö ro manda 'ma c'ü?

27 'Dya cjó sö ra cjogü cja o ngumü 'naja bëzo c'ü me na zêzhi, cja rron jñünbü c'o ri pë's'i, 'ma dya ot'ü ra jyü'tp'ü o dyê c'e bëzo c'ü na zêzhi. Nguец'ua ra sö ra pönbü 'ma texe c'o ri pë's'i cja o ngumü.

28 O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Rí xi'ts'iji, texe c'o na s'o c'o cja'a yo nte ra sö ra perdonaoji. Xo texe c'o me xipji na s'o jña, Mizhocjimi xo ra sö ra perdonaoji.

29 Pero c'o ra zadü o Espíritu Mizhocjimi ra mamaji o bëpji o Espíritu Mizhocjimi ngueje o bëpji c'ü dya jo, nuc'o, dya ra perdonaoji. Nuc'o, tũ o nzhübü c'ü dya ra perdonao Mizhocjimi.

30 O mama a cjanu e Jesús na ngueje mi cãrã c'o o mama: “Bübü demonio cja o mü'bü e Jesús.”

La madre y los hermanos de Jesús

31 O säjä c'ua c'ü nu mamá e Jesús, cja na 'ñeje c'o o cjuarma e Jesús. Mi böbütjoji a tji. O ndäjäji c'ua c'ü ro ma xipji e Jesús ro mbedye ro ã ñaji.

32 Nu ja mi bübü e Jesús mi junrü na puncjü o nte. O mama c'ua c'o nte o xipjiji e Jesús:

—Nin mamá 'ñe c'o nin cjuarma cãrãji a tji, neji c'ü rí ñaji.

33 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'o nte:

—¿Cjó ngueje mi mamágö 'ñe mi cjuarmagö?

³⁴ O jñanda c'ua c'o 'natjo c'ua mi junrüji. O mama:

—Je bübü va yo ngueje mi mamágö 'ñe mi cjuarmagö.

³⁵ Na ngueje texe c'o ra tsja c'ua ja ga ne'e Mizhocjimi, nuc'o, ngueje mi cjuarmagö c'o, 'ñe mi cjügö c'o, 'ñe mi mamágö.

4

El ejemplo del sembrador

¹ E Jesús o ma na yeje cja c'e zapjü a Galilea. Mi xöpü c'o nte nu. Cjanu o jmurü na puncjü nte nu ja mi bübü angueze. Nuc'ua e Jesús o dat'ü cja 'na bü'ü; je o mimi nu. C'e bü mi bübü cja ndeje. Texe c'o nte mi böbütjoji a ñünü cja c'e ndeje.

² Nuc'ua e Jesús o xipjiji na puncjü jña c'o mi ngue ejemplo. O xipjiji a cjava:

³ —Dyäräji c'ü rá xi'ts'iji: 'Na mbonzhëxü o mbedye o ma mbodü o ndëxü.

⁴ Nuc'ua 'ma ya ma podü, bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji nu ja mi cjogü o nte. O ëjë c'ua c'o s'ü o mbëchiji c'o ts'indëxü.

⁵ Bübü o ts'indëxü c'o je zobütjo cja o mborojo nu ja dya ma pizhi o jömü. Dya mezhe va mbes'e, na ngueje dya mi jäs'ä na puncjü jömü.

⁶ Nuc'ua 'ma o mbes'e e jyarü, o banü c'o ndëxü o dyot'üji. Na ngueje dya vi mbeje o dyüji.

⁷ Bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndöbidi. 'Natjo c'ua va mbes'eji. Ndajme o nocü c'o bidyi, nguec'ua dya jyëzi ro nocü c'o ndëxü. Nguec'ua dya nguiji.

⁸ Bübü o ts'indëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jömü. Nuc'o, o nocü, o jogü na jo. Nzi 'na c'o ndëxü c'o o

mbes'e, bübü c'o o unü treinta ts'indëxü. Dyaja c'o o unü sesenta; dyaja c'o o unü 'na ciento.

⁹ 'Ma o nguarü o xipjiji a cjanu o mama c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'eji bübü in tsõgueji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

El propósito de los ejemplos

¹⁰ Nuc'ua 'ma ya mi bübütsjë e Jesús, o ëjë c'o doce discípulo, cja na 'ñeje ja nzi c'o dyaja nte c'o vi dyärä c'o o mama e Jesús. O ë dyönüji e Jesús o mamaji:

—¿Pje ne ra mama yo jña yo i xitsijme?

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji o dya'c'üji Mizhocjimi rí pãrãji c'ü dya mi pãrã c'o nte 'ma ot'ü; o dya'c'üji rí pãrãji c'ua ja ga manda Mizhocjimi. Yo dyaja nte, rí xipjigö o ejemplo yo.

¹² Ngue c'ua zö ra jñandaji y ra dyäräji, pero dya ra mbãrãji pje ne ra mama yo jña. Na ngueje 'ma ro zo o mü'büji, ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi ro perdonao o nzhubüji.

Jesús explica el ejemplo del sembrador

¹³ Nuc'ua e Jesús xe o xipjiji:

—¿Cjo dya in pãrãgueji pje ne ra mama yo jña yo cja ró xi'ts'iji? ¿Ja rgá sö rí pãrãgueji pje ne ra mama yo dyaja ejemplo yo rá xi'ts'iji?

¹⁴ Nu c'o jña c'o ró xi'ts'iji je a cjava c'o: Nu c'ü podü o ts'indëxü chjëntjovi nu c'ü zopjü o jña Mizhocjimi yo nte. Nu c'o ts'indëxü ngueje o jña Mizhocjimi c'o.

15 O ndëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji, chjëntjoji c'o nte c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua va ëjë e Satanás c'ü dya jo, va ë jünbü c'o jña c'o bübü cja o mü'büji.

16 C'o ndëxü c'o o zobütjo cja mborojo, ngueje c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua me mäjä ga 'ñejme c'o.

17 Pero dya si'ch'i cja o mü'büji c'o jña. Nuc'ua 'ma ra ëjë c'ü ra sufridoji 'ñe ra nuji na ü na ngue c'ü ni 'ñejmeji c'o jña, nuc'ua exta tögüji, dya cja ra sidoji.

18 Nu c'o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi, ngue c'o ärä o jña Mizhocjimi.

19 Pero me mbeñeji c'o o bëpjiji, 'ñe me jodüji ja rgá ndöjõji na puncjü o ch'opjü, 'ñe me mähpäji yo bübü cja ne xoñijõmü; cjaji c'o netsjëji. Nguéc'ua dya cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

20 C'o ndëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jõmü ngue c'o nte c'o ärä o jña Mizhocjimi. Nuc'o, ejme co texe o mü'bü c'o. Nguéc'ua cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Chjëntjoji c'o ndëxü c'o me xo jogü na jo. Bübü c'o o unü treinta ts'indëxü; dyaja c'o o unü sesenta; dyaja c'o o unü 'na ciento.

El ejemplo de la lámpara

21 Sido o ña e Jesús o xipjiji:

—'Ma tjütüji 'na sivi, dya co'büji co 'naja cja. Dya xo emeji a mbo cja 'na ngama. Je ë's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra jñandaji.

22 C'ua ja ga cja c'o, je xo ga cjatjonu ín jñagö. Zö dya pãrã dya yo nte, pje ne ra mama ín jñagö, pero ra zädã 'ma ra mbãrãji. Zö bübü o jña c'o dya mi pãrãji 'ma ot'ü, pero ra xogü o ndö yo nte, ra unüji ngüenda ja ga cja.

²³ Nu'tsc'ejí búbü in tsõgueji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'õji.

²⁴ Xo o mama e Jesús o xipjiji:

—Rí dyätäji na jo yo o jña Mizhocjimi yo in äräji; ra dya'c'üji mas rí pârâji.

²⁵ 'Ma rí unnc'ejí na jo ngüenda yo jña, Mizhocjimi ra dya'c'üji xenda rí tendiogüeji yo. Zõ in cjiññiji c'ü ya i pârâji 'na jña, pero 'ma dya rí unüji ngüenda, ra jñünnc'üji 'ma c'ü ts'iquë c'ü ya in pârâji.

El ejemplo de la semilla que crece

²⁶ Xe o ña e Jesús o mama:

—C'ü ni manda Mizhocjimi chjëntjovi nza cja 'na bëzo c'ü podü o ndëxü cja o juajma.

²⁷ 'Ma xõmü ññ c'e bëzo. 'Ma ya ra jyas'ü, ra nanga ra ma pëpji. Nu c'o ndëxü c'o o mbodü nocü c'o. Pero dya pârâ c'e bëzo ja ga mbes'e c'o, ni ri ngueje ja ga te'e c'o.

²⁸ Ngue e jõmü c'ü je cjapü ra te'e c'o ndëxü, 'ñe ra ngui'iji. Ot'ü ra mbes'e, nuc'ua ra nocü, cja rron c'os'ü o ngui'ñji. Nuc'ua ya ra ngui'i o ndëxü.

²⁹ Nuc'ua 'ma ya ra jogüji ya ra ndagüji c'ua, na ngueje ya ni dyot'üji.

El ejemplo de la semilla de mostaza

³⁰ Xe o ña e Jesús o xipjiji:

—Rá xi'ts'iji pje nza cja c'ü ni manda Mizhocjimi.

³¹ C'ü ni manda Mizhocjimi, chjëntjovi nza cja 'na ndõmortasa c'ü o jñü 'na bëzo, cjanu o ma ndujmü. O ndõmortasa xenda ts'iquë cja yo dyaja ndõpjindyö.

³² Pero 'ma ra nocü, xenda na nojo yo, que na ngueje yo pje nde ma c'ajna, na ndã'ã yo. Nguéc'ua ga ëjê yo s'ü ga dyät'äji o t'oxüji nu.

El uso que Jesús hacía de los ejemplos

³³ Na puncjü ejemplo c'o mi mama e Jesús ma xipji c'o nte o jña angueze. O xipjiji texe yo jña yo mi sö ro tendioji.

³⁴ Dya zopjüji ne ri 'naja jña c'ü dya ro jyëntspiji 'na ejemplo. Pero o xipji na jo c'o o discípulo ja cja. O xipjiji 'ma mi cārātsjêji.

Jesús calma el viento y las olas

³⁵ Nuc'ua c'ü nzhä'ä c'e pa'a c'ü, o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Möjō je rá pes'ëji 'nanguarü a manu cja ne zapjü, eñe.

³⁶ O 'ñezheji c'ua c'o nte. O dat'ü e Jesús cja 'na bü. C'o o discípulo xo o dat'üji nu, o möji e Jesús. Mi jārā nu, ja xe nzi o ts'ibü'ü c'o xo dat'ü c'o nte, xo möji e Jesús.

³⁷ Jo ni vü'ü c'ua 'na ndajma c'ü me ma zëzhi. Me mi pjō's'ü c'e ndeje ma mbo'o c'e bü'ü. Mi cjijñiji ro nizhi ndeje c'e bü'ü.

³⁸ E Jesús je mi orü cja o squina c'e bü'ü. Ma ñĩ. Mi jū's'ü o ñi cja 'na almada. C'o o discípulo o zopjüji c'ua e Jesús. O xipjiji:

—Nu'tsc'e xöpüte, ñanga. ¿Cjo dya in juentsquegøjme? 'Na rá tūgøjme.

³⁹ O nanga c'ua e Jesús. O huënch'i c'e ndajma. O xipji c'e ndeje:

—Söya, juemegue.

Cjanu o böbü c'ua c'e ndajma; c'o ndeje, dya cja mi pjō's'ü.

40 Nuc'ua o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:
—Nu'tsc'eji, ¿jenga in sũji? ¿Cjo dya in ejmezügöji rí pjö'c'ügöji?

41 C'o discípulo me mi sũji, mi pötma mamaji:
—¿Pãã, pje pjëzhi ne Jesús? Maco manda ra böbü e ndajma 'ñe yo ndeje, y nujoyo, ätäji nu.

5

El hombre endemoniado de Gadara

1 O zät'äji c'ua a Gadara c'ü bübü a 'nanguarü c'e zapjü a Galilea.

2 'Ma ya vi mbes'e e Jesús cja c'e bü, o ëjë c'ua 'na bëzo c'ü je vi 'ñeje cja panteón cja campo santo. O ë chjëvi e Jesús.

3 Nu c'e bëzo, mi bübü demonio cja o mü'bü. Dya cja mi bübü cja ngumü c'e bëzo; ya je mi bübü cja panteón cja campo santo. Dya cja mi sö ro ndün't'üji co cadena.

4 Na ngueje ya ma puncjü vi ndün'tp'üji o dyë 'ñe o ngua co cadena. Nu c'e bëzo mi c'üdütjo c'o cadena. Dya mi sö ro zürüji.

5 Xömü ndempa mi nzhodü c'e bëzo cja t'eje 'ñe cja campo santo. Mi mapjü. Xo mi jüntsjë o ndojo cja rron dyodütsjë o ts'ingue.

6 Nuc'ua c'e bëzo o jñanda e Jesús 'ma ma ëjë na jë. O cjuañi c'ua c'e bëzo. 'Ma o zät'ä a jmi e Jesús, cjanu o ndüñijömmü nu.

7 O mapjü na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús, o T'its'ü Mizhocjimi a jens'e, ¿pje in pë'sc'ü rí ñugue co nutscö? Rí ö'tc'ügö, dya rí tsjacügö rá ma sufrido.

8 O mama a cjanu na ngueje e Jesús o mama:

—Nu'tsc'e demonio, pedyegue cja ne bëzo.

⁹ E Jesús o dyönü c'ua c'e demonio:

—¿Pje ni chjütsc'e?

Cjanu o ndünrü c'ua:

—Ni chjüzü Legión na ngueje na puncjüzüjme, eñe.

¹⁰ C'e demonio c'ü mi chjü Legión mi ötü na puncjü e Jesús c'ü dya ro manda c'o demonio ro mbedyeji cja c'e xoñijõmü.

¹¹ Mi cãrã na puncjü o cuchi cja c'e t'eje ma ñõnüji.

¹² Nuc'ua c'o demonio o dyötüji e Jesús o xipjiji:

—Chäcjøjme nu cja yo cuchi ngue c'ua je rá quich'igøjme nu.

¹³ Nuc'ua e Jesús o jyëzi c'ua c'o demonio ro möji nu cja c'o cuchi. O mbedye c'ua c'o demonio cja o mü'bü c'e bëzo. Je ma nguich'iji c'ua cja c'o cuchi. Nuc'ua texe c'o cuchi cjanu o zöbuji cja c'e dyä'ä, o ma jyäji nu cja c'e ndeje. O tsjünt'üji nu. C'o cuchi mi sö yeje mil c'o.

¹⁴ O cjuañi c'ua nu c'o mi c'as'ü c'o cuchi. O ma cöxteji cja c'e jñiñi 'ñe texetjo c'ua ja mi cjogüji. O mbedye c'ua c'o nte cja c'e jñiñi, o ma nuji pje na mbëjë c'o vi ts'a.

¹⁵ O zät'äji c'ua ja mi bübü e Jesús, o chöt'üji nu c'e bëzo c'ü vi mbedye c'o demonio. Mi junrü c'e bëzo, ya mi je'e o bitu, ya vi ndümbeñe. O züji c'ua.

¹⁶ O ña c'ua c'o nte c'o vi jñanda, o xipjiji c'o ma säjä ja va tsja e Jesús va pjongü c'o demonio c'o mi bübü o mü'bü c'e bëzo. Nde xipjiji ja va ma nguich'i c'o demonio cja c'o cuchi.

¹⁷ Nuc'ua c'o nte ya mbürü o dyötüji e Jesús ro mbedye nu ja je mi jnorü o xoñijõmü anguezeji.

18 O dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi pjombgü demonio cja o mü'bü mi ötü e Jesús c'ü ro mëvi.

19 Pero e Jesús dya jyëzi ro mëvi, o xipji:

—Nzhogü, ma in nzungue. Rí xipji c'o in dyocjeji texe c'ua ja va juen'tsc'e Mizhocjimi 'ñe c'ua ja va mböxc'ü, embe.

20 O ma c'ua c'e bëzo cja c'o dyëch'a jñiñi c'o xiji Decápolis, o ma mama texe c'o vi tsja e Jesús 'ma o juentse. Texe c'o nte me mi dyönütsjëji ja va jocü e Jesús c'e bëzo.

La hija de Jairo, y la mujer que tocó la ropa de Jesús

21 'Ma ya mi bübü e Jesús cja c'e bü, cjanu o möji c'ua c'ü 'na lado c'e zapjü. 'Ma o zät'äji nu, o jmurü c'ua na puncjü o nte a ñünü c'e ndeje nu ja mi bübü e Jesús.

22 O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi chjü Jairo. Nuc'ü, mi xo'ñi nu cja 'na nitsjimi a Israel. O jñanda mi bübü e Jesús, o ndüñijö mü c'ua cja o jmi.

23 Mi mama c'e bëzo mi ötü e Jesús:

—Nu c'ü ín xunt'igö ya ngue ra ndü. Xä'dä rí ma 'ñe's'e in dyë, ngue c'ua ra jogü y ra bübüjtjo.

24 O ma c'ua e Jesús, o mëvi c'e bëzo. Me ma puncjü nte mi pöji e Jesús, me mi chütüji ma möji.

25 Xo mi pa 'na ndixü c'ü ya vi mezhe doce cjë c'ü mi dagü o cji.

26 Ya vi dyät'ä cja na puncjü o médico, hasta ya vi ndeze texe o merio. Pero dya cjó sö ro jocü; xenda mi cjatjo, sido mi sufrido.

27 C'e ndixũ o dyärä c'o mi mamaji c'o mi cja e Jesús. Nuc'ua c'e ndixũ je mi pa a xütjü e Jesús; o ndönbü c'ua o bitu.

28 Na ngueje mi cjiñi c'e ndixũ: “Nguextjo c'ü rá tjönbü o bitu nu, exta ndixqui”, eñe.

29 Exo böbü c'ua c'o cji c'o mi dagü. Exo zö c'ua c'ü ya vi jogü c'o me mi sufrido.

30 O mbärä e Jesús c'ü cjó c'o vi jocü. O ñezhe a nde c'o nte, o mama:

—¿Cjó ngue c'ü o ndönnü ín bitu?

31 O ndünrü c'ua c'o o discípulo o xipjiji:

—Nu'tsc'e in cague t'önü cjó ngue c'ü o ndö'tc'ü in bitu. Maco me nzhü'ü yo nte, me s'ixc'igueji, embeji.

32 Pero e Jesús mi janda texe cja c'o nte ngue c'ua ro jñanda cjó mi ngue c'ü vi ndötpü o bitu.

33 C'e ndixũ mi pärä c'ü ngue e Jesús vi jocü. Nguéc'ua o ndüñijö mü cja o jmi, cjanu o xipji c'ua c'ü mi ngue angueze vi ndönbü o bitu ngue c'ua ro ndis'i. Nu c'e ndixũ me mi sũ, me mi mbĩ.

34 O mama c'ua e Jesús o xipji c'e ndixũ:

—Nu'tsc'e süngü, ya jotsc'e dya, na ngueje i ñejmezügö c'ü ro sö ro jo'c'üts'ü. Me rí mäjä rguí ma dya; dya cja rí sögue dya, c'ü me mi sufridogue.

35 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä c'ua 'naja c'ü je vi ñeje cja o ngümü e Jairo, o ã xipji e Jairo:

—Nu c'ü rvá ecjö, nu c'ü in xunt'i ya ndü c'ü. Dya cja ni jyodü rí xipji ne xöpüte ra ëjë nu.

36 E Jesús dya tsjapü ngüenda c'o mi mamaji. C'ü o tsja, o xipji c'e bëzo c'ü mi xo'ñi:

—Dya rí sũ'ü. Extí jñunt'ü in mü'bü c'ü ra bübütjo c'ü in xunt'igue.

³⁷ Nuc'ua e Jesús o zidy e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma e Jacobo ro möji angueze. Nguextjo c'o o möji cja o ngumü c'e bëzo c'ü mi xo'ñi cja c'e nitsjimi. Dya jyëzi c'o dyaja ro möji.

³⁸ O zät'äji c'ua cja c'e ngumü. O jñanda e Jesús c'o nte c'o mi cãrã nu, me mi mapjü ma huëpji c'e añima.

³⁹ Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo. O mama c'ua o xipjiji:

—¿Jenga me in mapjü gui huëpji ne xunt'i? Dya tũ nu, ijõtjo.

⁴⁰ Nuc'ua c'o nte o ndenbetjoji e Jesús va tsjapüji burla. Nuc'ua e Jesús, c'ü o tsja, o pjongü a tji c'o nte. Cjanu o tsjocü c'ü nu papá 'ñe c'ü nu mamá c'e xunt'i, cja na 'ñe c'o jñi discípulo c'o mi dyoji e Jesús. Nuc'o, 'ñe e Jesús o cjogüji a mbo nu ja ma o'o c'e xunt'i.

⁴¹ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i o dyë c'e xunt'i, o xipji:

—Talita, cumi, o 'ñembe.

C'o jña c'o, ne ra mama: Nu'tsc'e xunt'i, rí xi'ts'i, ñanga.

⁴² O nanga c'ua c'e xunt'i, o nzhodü c'ua. Ya mi pë's'i doce cjë'ë c'e xunt'i. Me co zũ c'ua c'o mi cãrã nu. Dya mi pãrãji pje ro nguijñiji.

⁴³ Nuc'ua o xipji e Jesús anguezeji c'ü dya cjó ro xipjiji c'ü vi jñandaji. Cjanu o mama ro unüji pje ro zi c'e xunt'i.

6

Jesús en Nazaret

¹ Cjanu o mbedye c'ua nu e Jesús, o ma nu ja mi menzumü. O möji c'o o discípulo.

² Nuc'ua c'e pa c'ü mi söyaji, o mbürü o xöpü yo nte a mbo cja c'e nitsjimi. Na puncjü nte c'o mi ärä, me mi önütsjēji mi mamaji:

—¿Cjó jíchi ne bëzo? ¿Ja va mbärã nu, 'ñe ja ga tsja c'o me na nojo c'o nunca rí ärägöji?

³ ¿Cjo dya nguejnu e yaxü nu, o t'i e María? ¿Cjo dya ngue nu cjuarma e Jacobo 'ñe e José 'ñe e Judas 'ñe e Simón? ¿Cjo dya xo bübü c'o o cjü cja ne jñiñi va?, eñeji.

Nguec'ua ma ünbüji e Jesús.

⁴ E Jesús o xipji c'ua anguezeji:

—'Na profeta nde respetaoji nu ja dya ri menzumü y ätäji. Pero nu ja ri menzumü, dya respetaoji c'ü. Ni xo ri ngue c'o o dyoji, ni ri ngue c'o ri cãrã o ngumü, dya xo respetaoji c'ü, embeji.

⁵ E Jesús dya sö ro tsja c'o na nojo cja c'e jñiñi. Nguextjo o 'ñe's'e o dyë ja nzi c'o mi sö'dyë. O jocüji c'ua.

⁶ Me mi cijñi e Jesús na ngueje dya mi ejmeji angueze. Nuc'ua e Jesús o ma cja c'o ts'ijñiñi c'o bëxtjo mi järä, o ma xöpü c'o nte.

Jesús manda a los discípulos a predicar

⁷ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'o doce o discípulo ro ëjëji cja o jmi. Cjanu o ndäjäji c'ua nde yeje nde yeje ro ma zopjüji c'o nte. Xo o unüji c'ü ja rvá sö ro pjongüji o demonio cja o mü'bü yo nte.

⁸ O xipjiji, dya pje ro ndunüji c'o rví jyodüji cja 'ñiji. Nguextjo 'na ch'äjä c'ü ro jñünü nzi 'najaji. Dya ro ndunüji xëdyi ne ri ngueje merio. Dya xo ro nganaji mape.

⁹ Nguextjo o tjiza ro ndin'ch'iji. Dya xo ro jyäns'ä o bituji.

10 Xo o mama e Jesús o xipjiji:

—Cja ngumü c'ua ja rí sät'äji, je rí oxüji nu hasta 'ma cja rí ñe rí pedyeji, dya rí pötqueji ngumü rguí oxqueji.

11 'Ma rí sätc'ejí cja 'na jñiñi, 'ma dya ra säc'ejí, 'ma dya ra dyä'tc'äji c'o rí xipjiji, rí pedyeji 'ma nu. Rí jyä'bäji o jömü c'o ya rguí jyäs'ä in cuaji, ngue c'ua ra unü ngüenda c'o menzumü nu, que vi tsjaji na s'o, dya säc'ejí. Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu pa c'ü ra tjün ngüenda, xenda ra sufrido c'o cãrã c'e jñiñi c'ü, que na ngueje ra sufrido c'o mi cãrã a Sodoma, 'ñe a Gomorra c'o o chjotü Mizhocjimi mi jinguã na ngueje c'ü me ma s'oji.

12 Nuc'ua c'o discípulo o möji c'ua. O ma zopjüji c'o nte. Mi xipjiji c'ü mi jyodü ro nzhogü o mü'büji.

13 Mi pjongüji na puncjü o demonio cja o mü'bü c'o nte. Xo mi cosp'üji aceite na puncjü c'o mi sö'dyë, y o jocüji.

La muerte de Juan el Bautista

14 E Herodes c'ü mi manda a Galilea, o dyärä texe c'o na nojo c'o mi cja e Jesús, na ngueje texetjo me mi mama c'o nte c'o. O mama c'ua e Herodes:

—E Juan c'ü mi jichi yo nte cja ndeje, ya tetjo, ya bübütjo na yeje. Nguec'ua na zëzhi angueze ga tsja'a na puncjü c'o na nojo, embeji.

15 Bübü c'o mi mama:

—C'ü cja yo me na nojo, ngueje c'e profeta Elías c'ü ya ëjë na yeje.

Dyaja c'o mi mama:

—Ngueje 'naja profeta c'ü chjëntjovi nza cja c'o profeta c'o mi cãrã mi jinguã.

16 Pero e Herodes 'ma o dyärä o mama:

—C'ü cja'a yo, ngueje e Juan c'ü ró mandagö o jñüpcüji o ñi. Ya te'etjo c'ü, embeji.

¹⁷ Ngue e Herodes c'ü vi manda o ma zürüji e Juan; cjanu o ngot'üji c'ua a pjörü. O tsja a cjanu e Herodes na ngueje, 'ma xe mi bübütjo e Juan, e Herodes vi chjüntüvi c'ü nu bëpe c'ü mi chjü Herodías. Nu c'e ndixü mi ngue o su e Felipe c'ü nu cjuarma e Herodes.

¹⁸ Nguec'ua o mama e Juan o xipji e Herodes:

—Dya sö rí 'ñejegue nu su nin cjuarma, embe.

¹⁹ Nuc'ua e Herodías me mi ünmbü e Juan. Me mi ne ro mbö't'ü, pero dya mi sö.

²⁰ Na ngueje e Herodes mi sũ e Juan, na ngueje mi pãrã mi ngueje 'naja bëzo c'ü mi cja c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nguec'ua e Herodes dya mi jëzi cjó pje ro tsjapü e Juan. Me mi mäjã e Herodes ma dyärã c'o mi mama e Juan, pero dya go creo na ngueje mi yembeñe.

²¹ O ã c'ua 'na nu pa'a, o chöt'ü e Herodías ja rvã mbö't'ü e Juan. C'e pa c'ü, vi sãs'ã o cjë e Herodes. O tsja mbaxua e Herodes. O zojnü c'o mi menzumü a Galilea c'o pje mi pjëzhi 'ñe c'o jmu 'ñe c'o comandante.

²² Nuc'ua c'ü o xunt'i e Herodías o ã neme a jmi nu c'o mi cãrã cja c'e mbaxua. Me go mäjã c'ua e Herodes 'ñe c'o mi cãrã nu. Nuc'ua e Herodes c'ü mi rey o xipji c'e xunt'i:

—Dyötcü texe c'ü rí ñe, nde rá da'c'ü.

²³ Xo o mama:

—C'ua ga mbãrã Cjimi 'ma pje rí dyötcü, zö ri ngue nde'e c'o rí mandagö, nutscö rá da'c'ü, eñe e Herodes.

24 O mbedye c'ua c'e xunt'i, o ma xipji c'ü nu mamá:

—Xitsi, ¿pje rá ötü e Herodes?

O ndünrú c'ua c'ü nu mamá o xipji:

—Dyötpü o ñi e Juan c'ü mi jichi cja ndeje yo nte.

25 Nuc'ua nzi va cjogü c'e xunt'i nu ja mi bübü c'e rey Herodes, o xipji:

—Rí negö extí dyacü o ñi e Juan c'ü mi jichi yo nte, jñüncü cja 'na tramojmü, eñe c'e xunt'i.

26 Me co nguiñi c'ua c'e rey Herodes. Pero jo ni mbeñe c'ü vi nädä Cjimi, 'ñe c'ü ya vi dyärä c'o nte c'o ma cã'ã nu; nguec'ua dya o ne ro xipji c'e xunt'i c'ü dya ro unü.

27 C'e rey jo ndäjä c'ua 'na xondaro c'ü ro ma jñüpcü o ñi e Juan. O ma c'ua c'e xondaro, o ma jñüpcü o ñi e Juan nu cja c'e pjörü.

28 Cjanu o jün c'ua cja 'na tramojmü, cjanu o unü c'e xunt'i. Cjanu o ma c'ua c'e xunt'i o ma unü c'ü nu nana.

29 Nuc'ua c'o o discípulo e Juan, 'ma o dyärä mi mamaji c'ü vi bö't'ü e Juan, o möji o ma nduns'üji o cuerpo. Cjanu o ma dyögüji c'ua.

Jesús da de comer a cinco mil hombres

30 Nuc'ua c'o discípulo c'o vi ndäjä e Jesús o nzhogüji nu ja mi bübü angueze, o xipjiji e Jesús texe c'o vi tsjaji 'ñe c'o vi xöpüji c'o nte.

31 Ma puncjü nte c'o mi ma mi 'ñeje, nguec'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo dya mi sö ro ziji xëdyi. Nguec'ua o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Möjō nu ja dya cjó ndeñe. Rá cārātsjēji nu ngue c'ua rá sōyaji 'na ndajme, eñe.

32 O mötsjēji c'ua cja 'naja bü o zāt'āji nu ja dya mi cārā o nte.

33 Na puncjü nte c'o o jñanda 'ma o möji. O mbãrãji mi ngueje e Jesús 'ñe c'o o discípulo. Nguec'ua c'o nte o mbedyeji cja c'o jñiñi o nzhodütjoi va möji. Ot'ü o zät'ä c'o nte nu ja ro zät'ä e Jesús 'ñe c'o o discípulo.

34 'Ma o mbes'e e Jesús cja c'e bü, o jñanda ya mi cãrã na puncjü nte. Mi chjëntjoi nza cja o ndënchjürü 'ma dya cjó pjörü. E Jesús me mi juentse c'o nte. O mbürü o xöpüji c'ua, o xipjiji na puncjü jña.

35 Nuc'ua 'ma ya o nzhä'ä, o ëjẽ c'o o discípulo e Jesús cja o jmi angueze, o xipjiji:

—Ya nzhä'ä. Nu va rí cãrãji, ndajyadü va.

36 Xipji yo nte ra möji cja yo jñiñi yo bëxtjo, 'ñe a ma a ñünü c'ua ja cãrã o nte, ngue c'ua ra ndõmjüji pje ra ziji.

37 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí rí unügueji pje ra ziji.

Anguezeji o ndünrüji o mamaji:

—¿Cjo in ne rá ma tõmjüjme ye mil mbëxo o tjõmëch'i c'ü rá unüjme c'ü ra ziji?

38 O ndünrü c'ua e Jesús, o dyõnüji:

—¿Ja nzi tjõmëch'i in jünji? Ma ñuji.

O ma nuji c'ua. Cjanu o ëji c'ua, o mamaji:

—Rí jünjme tsi'ch'a tjõmëch'i cja na yeje jmõ'õ.

39 O mama c'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Xipjiji yo nte ra mimiji cja o t'ëbi. Nde ra jyadüji rgá mimiji, embeji.

40 Nuc'ua c'o nte o mimiji. O xõgüji, bübü c'o nde mi ciento va mimiji. Bübü c'o nde mi cincuenta va mimiji.

⁴¹ Nuc'ua e Jesús o jñü c'o tsi'ch'a tjömech'i 'ñe c'o yeje jmõ. Cjanu o nä's'ä c'ua a jens'e va unü na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua c'o tjömech'i. Cjanu o unü c'o o discípulo ngue c'ua ro unüji c'o nte. Xo o xënmbiji texeji c'o yeje jmõ'õ.

⁴² O ziji texeji o nijmiji.

⁴³ Nuc'ua c'o discípulo o nguis'iji c'ua c'o tjömech'i 'ñe c'o jmõ c'o o mboncjütjo. O nizhitjo doce bos'i.

⁴⁴ Nu c'o bëzo c'o o zi c'o tjömech'i 'ñe c'o jmõ mi sö tsi'ch'a mil.

Jesús camina sobre el agua

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús o xänbä c'o o discípulo ro dat'üji cja c'e bü'ü, ro möji a Betsaida cja c'ü 'nanguarü c'e tazapjü. Nuc'ua 'ma ya mi ma c'o discípulo, e Jesús o xipji c'o nte ro möji o ngumüji.

⁴⁶ Nuc'ua 'ma ya vi ma c'o nte, o ma e Jesús cja 'na t'eje, o ma dyötü Mizhocjimi.

⁴⁷ Nuc'ua 'ma ya vi xömü, nu c'e bü'ü ya mi pa a nde cja c'e tazapjü. Pero e Jesús mi 'natsjë a ñünü cja c'e ndeje.

⁴⁸ O jñanda e Jesús dya mi sö c'o o discípulo ro ndütüji c'e bü na ngueje c'e ndajma mi 'ñeje nu ja mi möji. Nuc'ua 'ma ya ma 'ñetsajömmü, o ma e Jesús mi nzhodü a xes'e cja c'e ndeje; mi ma nu ja ma cã'ã c'o o discípulo cja c'e bü'ü. Mi ne ro cjogütjo e Jesús.

⁴⁹⁻⁵⁰ Nuc'ua c'o o discípulo, 'ma o jñandaji ma nzhodü e Jesús a xes'e cja c'e ndeje, mi cijjñiji mi ngueje 'na piche. Me co züji texeji. O mapjüji o mamaji:

—Chjã, 'na piche nu va ë nu, eñeji.

Nuc'ua e Jesús o zopjüji o xipjiji:

—Nguezgö. Zëchi in mü'büji, dya rí sūgueji.

⁵¹ O dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü nu ja ma cã'ã c'o o discípulo. O söya c'ua c'e ndajma. C'o discípulo me mi sūji me mi dyönütsjēji ja va zädä c'ü o söya c'e ndajma.

⁵² Na ngueje dya mi pārāji pje mi ne ro mama 'ma o tsjapü e Jesús o puncjü c'o tjōmēch'i. Ma me o mü'büji, dya mi sö ro nguijniji pje mi ne ro mama c'o na nojo c'o mi cja e Jesús.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

⁵³ O zät'äji c'ua cja 'nanguarü c'e zapjü cja c'e xoñijōmü c'ü xiji Genesaret. O ndün't'üji na jo c'e bü'ü.

⁵⁴ Ma o mbes'eji cja c'e bü'ü, c'o nte c'o mi cārā nu, exo mbārāji mi ngue e Jesús c'ü vi säjä.

⁵⁵ O ma cōxteji texe cja c'e jñiñi. Cjanu o mbürü o sinpiji e Jesús c'o mi sö'dyē co texe c'o ma os'üji. O sinpiji nu c'ua ja mi ärāji mi bübü e Jesús.

⁵⁶ Texe c'ua ja mi sät'ä e Jesús, cja o ts'ijñiñi 'ñe cja o ndajñiñi 'ñe cja o ngumü c'o mi jārätsjē cja batjü, mi emeji nu c'o mi sö'dyē cja o 'ñiji. C'o nte o dyötüji e Jesús c'ü ro ndötpüji zö ri nguextjo o fleco c'ü o bitu angueze. Texe c'o o ndötpü, o ndis'i c'o.

7

Lo que hace impuro al hombre

¹ Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o mbedyeji a Jerusalén o säjäji cja e Jesús.

² O jñandaji c'ü dya o xindyē c'o o discípulo e Jesús ante c'ü ro ziji o xēdyi.

³ Nu c'o fariseo 'ñe c'o dyaja menzumü a Israel mi cjaji c'ua ja nzi ma tsja o tjürü c'o o mboxtitaji. Nguec'ua dya ra ziji xëdyi 'ma dya ot'ü ra xindyëji.

⁴ 'Ma ra nzhogüji cja chōjmü, cja ra ziji xëdyi 'ma ya ra nguarü ra xindyëji na jo. Na puncjü tjürü c'o mi sūpüji. Mi xibiji o xalo 'ñe o s'äbä 'ñe o mojmü c'o mi dyavo metal.

⁵ Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o xipjiji e Jesús o mamaji:

—¿Jenga yo in discí pulogue, dya sūpüji yo tjürü yo o zocüzüji c'o mi tataji? Maco dya xindyëji 'ma siji o xëdyi.

⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ej*i* in cjapqueji c'ü me na jots*c'*ej*i*, pero dya cjuana. Na cjuana c'ü o mama e Isaías c'ü ja ga cjatsc'ej*i*. O mama a cjava va pätpä Mizhocjimi: Nujyo nte yo, sūcö yo, pero nguextjo co o neji. O mü'büji, na jē jyadü co nuzgö.

⁷ Bē ga zūcö yo. Jizhiji yo o tjürü o nte, cjapüji c'ü ri ngueje o jña Mizhocjimi yo jizhiji, eñe e Isaías.

⁸ Dya in cjaji c'ü manda Mizhocjimi. Ngueje c'o o tjürü yo nte c'o in cjaji.

⁹ Xo o xipjiji:

—In c*jijñ*iji na jo c'ü in cjaji. Dya in cjapüji ngüenda c'ü manda Mizhocjimi, ngue c'ua gui tsjatsjēji in chjürüji.

¹⁰ O mama a cjava e Moisés: “S'iyaji nin tataji, 'ñe nin nanaji. C'ü ra zadü nu tata o nu nana, ra mbö't'üji c'ü”, eñe e Moisés.

¹¹ Pero nu'tsc'ej*i* in mangueji 'ma pje ni jyodü c'o nu tata 'naja nte, sō ra mama c'e nte ra xipji c'o nu

tata: “Dya sö rá pjöxc'üvi. Ya ró mama rá unügö Mizhocjimi texe c'o ro sö ro da'c'üvi”, ra 'ñembevi.

¹² Nguec'ua dya cja in jëziji pje xe ra unü c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana.

¹³ A cjanu in cjaþüji c'ü dya ni muvi c'ü mama Mizhocjimi, na ngueje in jizhiji yo o tjürü c'o nin mboxtitaji. Na puncjü c'o in cjaji a cjanu.

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji na yeje c'o nte:

—Chëzhiji a 'ñecjua. Dyätcäji in texeji, ngue c'ua rí pârâji ja ga cja'a.

¹⁵ Dya ngueje o jñönü c'o ra zi 'na nte c'ü ra tsjapü ra tsja c'o na s'o. C'ü ra tsjapü ra tsja na s'o, ngue c'o na s'o c'o ra nguijñi a mbo o mü'bü.

¹⁶ Nu'tsc'eji bübü in tsöji, rí dyärâji yo jña yo.

¹⁷ Nuc'ua e Jesús o xögü cja c'o nte, o cjogü a mbo c'e ngümü. Nuc'ua c'o o discípulo e Jesús o dyönüji pje mi ne ro mama c'o jña c'o cja vi mama angueze.

¹⁸⁻¹⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—¿Cjo xo 'ñetsc'eji xo bë'tsc'eji rí pârâgueji ja cja c'o jña c'o cja ró mangö? O jñönü c'o si 'naja nte, dya s'onbü o mü'bü, na ngueje je sät'ä cja o pjeme, y je nde ni mbedye a ndü'bü c'o.

A cjanu o mama e Jesús c'ü nde na jo texe o jñönü c'o pje nde si yo nte.

²⁰ Xe o ña e Jesús o mama:

—Nu c'o bübü cja o mü'bü 'na nte ngue c'o ni s'onbü c'e nte c'ü.

²¹⁻²² Na ngueje je ngueje cja o mü'bü yo nte, nu ja ni 'ñeje c'o pjeñe c'o na s'o, nguec'ua ga tsäji o ndixü, 'ñe yo ndixü tsäji o bëzo, 'ñe cjaji a cjanu c'o pje nde na s'o, 'ñe pje c'o pönüji, 'ñe pö't'üteji, 'ñe nepeji c'o pë's'i yo nu minteji, 'ñe nuji na ü, 'ñe ojnüteji, 'ñe cjaji texe c'o va ëjë o pjeñeji, dya

c'a's'üji, 'ñe envidiaji, 'ñe santeji, 'ñe cja'pütsjëji na nojo, 'ñe dya pãrãji pje na mbëjë c'o na jo.

²³ Texe yo na s'o nguejyo ni s'odü o mü'bü 'naja nte, na ngueje je ni 'ñeje cja o mü'bü.

Una mujer extranjera que creyó en Jesús

²⁴ Nuc'ua o mbedye nu e Jesús, o ma cja c'o jñiñi a Tiro 'ñe a Sidón. O cjogü a mbo cja 'na ngumü. Mi ne c'ü dya cjo ro mbãrã cjo mi bübü nu; pero o mbãrãji.

²⁵ 'Naja ndixü o dyärã mi mamaji mi bübü e Jesús. C'ü o ts'ixunt'i c'e ndixü mi bübü demonio cja o mü'bü. Nuc'ua c'e ndixü o ma nu ja mi bübü e Jesús; o ndüñijö mü cja o jmi.

²⁶ C'e ndixü je mi menzumü a Fenicia c'ü tsja a Siria. Dya mi menzumü cja c'o mi Israel. C'e ndixü o dyötü e Jesús ro pjongü c'e demonio cja c'ü nu ts'ixunt'i.

²⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ot'ü ra zi'i yo t'i; na ngueje dya jo ra jñünbüji o xëdyi yo t'i, c'ü ra panbaji o dyo'o.

²⁸ O ndünrü c'ua c'e ndixü o xipji:

—Jãgã, na cjuana c'ü in mangue, in Jmuts'ügö. Pero zö jyentsquijme dyo'o c'o in menzumügueji a Israel, in pãrãgue ja ga cja yo dyo'o, si'iji c'o ngünxëdyi c'o jäbã cja mexa, c'o jä'bã c'o ts'it'i.

²⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Na jo c'ua ja gui mangue. Nguec'ua sö rí nzhogü cja in nzungue. C'e demonio ya mbedye cja in xunt'i.

³⁰ O ma c'ua c'e ndixü, o zät'ã o ngumü. O nu'u ya vi mbedye c'e demonio cja c'e xunt'i, ya mi söya c'e xunt'i.

Jesús sana a un sordomudo

³¹ Nuc'ua e Jesús o mbedye na yeje cja c'o jñiñi c'o mi jārā a Tiro, o cjogü cja c'o jñiñi c'o mi jārā a Sidón 'ñe a Decápolis. O zāt'ā cja c'e zapjü a Galilea.

³² O sinpiji c'ua 'naja bëzo c'ü mi ngogõ, xo mi c'üjne c'e bëzo. O dyötüji e Jesús ro 'ñe's'e o dyë cja c'e bëzo.

³³ E Jesús o xõcü c'ua c'e bëzo c'ü mi ngogõ. O c'uañ't'ā c'ua o ñidyë cja o ngõ'õ. Cjanu o zos'ü o ñidyë, o ndötpü c'ua o c'ijñi c'e bëzo.

³⁴ O nā's'ā c'ua a jens'e e Jesús. O yeya, o mama c'ua:

—Efata, eñe.

C'e jña ne ra mama: “Xogü.”

³⁵ Ya o dyärā c'ua c'e bëzo. Xo o jogü c'ua o c'ijñi, o ña c'ua na jo.

³⁶ E Jesús o manda c'ua c'ü dya cjó ro ma xipjiji c'ü vi tsja angueze. Pero 'ma o xipjiji dya ro mamaji, xenda mi mamaji c'ua.

³⁷ Me mi sū c'ua c'o nte, mi mamaji:

—Me na jo texe yo cja'a ne bëzo nu. Cjapü ra dyärā yo ngogõ, 'ñejyo ngone cjapü ra ña'a.

8

Jesús da de comer a cuatro mil personas

¹ Dya mezhe c'ua, o jmurü na yeje na puncjü o nte. Mi ojtjo pje ro ziji. Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'o o discípulo c'ü je ro chëzhiji cja o jmi, cjanu o xipjiji:

² —Rí juentscö yo nte, na ngueje ya pa jñipa c'ü ya ró cārāgöji va, y dya cja jünji pje ra ziji.

³ 'Ma rá tājāji ra möji o ngumüji c'ü dya ra ziji o xëdyi, ra tögüji cja 'ñiji. Cārā yo vi 'ñeje na jë.

⁴ O ndünrü c'ua c'o o discípulo o xipjiji e Jesús:

—¿Ja ri bübü va o tjõmëch'i c'ü rguí nijmi yo nte yo na puncjü? Na ngueje rí cãrãgöji va cja ne ndajyadü.

⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja nzi tjõmëch'i in jüngueji?

Anguezeji o mamaji:

—Yenhotjo yo rí jünjme.

⁶ Nuc'ua e Jesús o manda c'ua c'o nte ro mimiji a jõmü. Cjanu o jñü c'ua c'o yencho tjõmëch'i. Cjanu o unü na pøjö Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua c'o tjõmëch'i, cjanu o unü c'o o discípulo. Nuc'ua c'o o discípulo o unüji c'ua c'o nte'e.

⁷ Xo mi jünji ja nzi ts'ijmõ. E Jesús xo o unü na pøjö Mizhocjimi c'o jmõ, cjanu o xipji c'o o discípulo xo ro unüji c'ua c'o nte.

⁸ O ziji c'ua; o nijmiji na jo. Nuc'ua o nguis'itjoji c'ua c'o ts'ipëraso c'o vi mboncjütjo. O nizhi yencho bos'i c'o.

⁹ Nu c'o nte c'o o zi, mi nziyo mil c'o. Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'o nte ro möji o ngumüji.

¹⁰ Cjanu o dat'ü c'ua cja c'e bü'ü co c'o o discípulo. O möji c'ua cja c'o jñiñi a ma a Dalmanuta.

Los fariseos piden una señal milagrosa

¹¹ 'Ma ya vi zät'äji nu, o säjä c'ua c'o fariseo. O ë zöji o jña e Jesús. O dyötüji c'ü pje ro jñandaji c'ü rví 'ñeje a jens'e, ngue c'ua ro mbãrãji pje mi pjëzhi e Jesús.

¹² O yeya e Jesús o xipjiji:

—Yo nte yo cãrã yo cjë dya, ¿jenga örüji pje ra jñandaji ngue c'ua ra mbãrãji pje pjëtscö? Na cjuana c'ü rí mangö, dya ra ch'unüji c'ü ra jñandaji.

13 O ma c'ua e Jesús o zogütjo c'o fariseo. O dat'ü cja c'e bü, o möji c'o o discípulo c'ü 'na lado cja c'e zapjü.

La levadura de los fariseos

14 C'o o discípulo e Jesús, 'natjo tjõmëch'i c'ü vi jñünüji 'ma o dat'üji cja c'e bü, na ngueje vi jy-ombeñeji.

15 Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjõtþüji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo 'ñe c'o o levadura e Herodes.

16 C'o discípulo mi põtma mamaji:

—Xitscöji a cjanu ne Jesús, na ngueje c'ü dya ró jüngöji o tjõmëch'i.

17 Mi pãrã e Jesús c'ü mi cjiññiji, nguec'ua o xipjiji c'ua:

—¿Jenga in põtqui mamaji na ngue c'ü dya i jñüji o tjõmëch'i? ¿Cjo dya be in pãrãgueji c'ü sö rá da'c'ejí c'ü rí si'iji? ¿Cjo ya me na me in mü'bügueji?

18 ¿Cjo dya in jandagueji co in chöji? Bübü in tsöji. ¿Cjo dya pje in ärãji? ¿Cjo dya in mbeñeji?

19 Nu 'ma ró xënmbi c'o tsi'ch'a tjõmëch'i, o nijmi c'o tsi'ch'a mil o bëzo. ¿Ja nzi bos'i o ts'ipëraso c'o i tsis'iji?

Anguezeji o ndünrüji o xipjiji:

—O nizhi doce c'o bos'i c'o o mboncjü.

20 Xe o ña e Jesús o xipjiji:

—Nu 'ma ró xënmbi c'o yencho tjõmëch'i, o nijmi c'o nziyo mil o bëzo. ¿Ja nzi o bos'i o ts'ipëraso c'o i tsis'iji?

Anguezeji o ndünrüji o xipjiji:

—O nizhi yencho c'o bos'i c'o o mboncjü.

21 Nuc'ua o mama e Jesús o xipjiji:

—¿Cjo dya be in tendioji ja cja c'ü rí xi'ts'igöji?

Jesús sana a un ciego en Betsaida

²² Nuc'ua o zät'ä e Jesús 'ñe c'o o discípulo a Betsaida. C'o nte o sinpiji 'naja bëzo c'ü mi ndëzhö. Mi ötüji e Jesús ro 'ñe's'e o dyë cja c'e bëzo c'ü mi ndëzhö.

²³ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i o dyë, o zidy a ñünü cja c'e jñiñi. Cjanu o ngosp'ü c'ijñi o ndö'ö. Cjanu o 'ñe's'e c'ua o dyë'ë. O mama c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e, ¿cjo ya in janda?

²⁴ O ndünrü c'ua c'e bëzo o mama:

—Rí jandagö yo bëzo; 'ñetse nza cja za'a. Pero nzhodüji.

²⁵ Nuc'ua e Jesús o 'ñe's'e na yeje o dyë cja o ndö c'e ndëzhö. O nguinch'i c'ua na jë c'e bëzo. O jogü o ndö'ö. Ya ndäcä c'ua na jo texe.

²⁶ E Jesús o ndäjä c'ua cja o ngümü. O mama e Jesús o xipji c'e bëzo:

—Dya rí sät'ä cja c'e jñiñi. Dya cjó rí ma xipji nu, c'o ró cjagö.

Pedro declara que Jesús es el Cristo

²⁷ Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo o möji cja c'o jñiñi c'o tsja a Cesarea de Filipo. 'Ma mi pöji cja 'ñiji o tsja t'önü e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—¿Pje mama yo nte pjëtsigö?

²⁸ O ndünrü c'ua anguezeji:

—Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Juan c'ü mi jichi cja ndeje yo nte. Dyaja c'o mama ngue'tsc'e e Elías. Dyaja c'o mama ngue'tsc'e 'naja c'o profeta c'o mi cãrã mi jinguã.

²⁹ O mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—Natsc'eji, ¿pje in mangueji? ¿Pje pjëtsigö?

O ndünrū c'ua e Pedro o xipji:

—Ngue'tsc'e e Cristo o 'ñempc'egue Mizhocjimi rí mandague.

³⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo c'ü dya cjó ro xipjiji c'ü mi ngue Cristo c'ü.

Jesús anuncia su muerte

³¹ Nuc'ua o mbürü e Jesús o xipji c'o o discípulo c'ü mi jyodü ro zädä. O xipjiji:

—Nutschö rvá êcjö cja Mizhocjimi, ni jyodü me rá sufridogö na puncjü. Ra jñüncü ngüenda c'o tita c'o pje pjëzhi, 'ñe c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o xöpü o ley Mizhocjimi, ra mamaji c'ü na s'o c'ü rí cjagö. Nuzgö ra mbötcügöji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tegö rá bübütjo na yeje.

³² O xipjiji na jo'o yo jña'a yo. Nuc'ua e Pedro o xöcü 'na lado e Jesús, y o mbürü o hüench'i.

³³ O ñezhe c'ua e Jesús, o jñanda c'o dyaja o discípulo. O mama c'ua e Jesús o huench'i e Pedro:

—C'ueñe cja ín jmigö, Satanás. Nu c'ü in cjijñigue, dya pje ngue c'ü cjijñi Mizhocjimi; ngueje c'ü je cjijñi yo nte.

³⁴ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'ua c'o nte 'ñe c'o o discípulo; o xipjiji:

—'Ma cjó c'o ne ra ndünt'ü ín xütjügö, dya ra tsja c'ua ja nzi ga netsjë. Ra bübü dispuesto ra sufrido o ra ndü. Y ra ndenngue co nutschö.

³⁵ Na ngueje nu c'o dya bübü dispuesto ra sufrido o ra ndüji, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübütjoji. Pero nu c'o bübü dispuesto ra bö't'ü na ngue c'ü ni 'ñejmezügöji 'ñe c'ü ni xipjiji yo nte xo ra 'ñejmezüji, ra chöt'üji c'ü rguí bübütjoji.

³⁶ Nu 'ma ro tsja 'na nte ro tsjapü o cjaja texe yo bübü va cja ne xoñijõmü, pero 'ma ro jyëzi Mizhocjimi c'e nte, ¿pje rví muví?

³⁷ Na ngueje, 'ma ya jyëzi Mizhocjimi 'na nte, dya ra sö c'e nte pje ra unü Mizhocjimi ngue c'ua ra ë bübü Mizhocjimi co angueze.

³⁸ Yo pa dya yo, ya mbëtspiji o jña Mizhocjimi; me cjaji na s'o. Nu c'ü ra tseje rgá 'ñejmezü 'ñe ín jñagö, nuzgö dya rá recibido angueze 'ma rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi. Rá ëcjö na yeje; c'ua ja ga cja me na zö c'ü mi Tatagö, je rga cjazgö nu 'ma rá ëcjö. Rá ëcjö co o anxe Mizhocjimi; me rrã zözgöjme.

9

¹ Xo o mama e Jesús:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, bübü nu yo cãrã va, yo dya ra ndü'ü hasta 'ma cja ra nu'uji ja ga cja 'ma ra manda Mizhocjimi co texe o poder.

La transfiguración de Jesús

² 'Ma ya vi cjogü 'ñanto pa, e Jesús o zidyí e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan. O mötsjëji cja 'na t'eje c'ü me ma ndã'ã. 'Ma mi jandaji, 'nangua o pötü c'ua o jmi e Jesús.

³ Xo pötü c'ua ja ma 'ñetse o bitu, me mi juës'i, me ma t'öxü nza cja xitsji. Ni ri 'naja mbedye cja ne xoñijõmü c'ü ra tsjapü me rrã t'öxü a cjanu.

⁴ Jo ni 'ñetse c'ua e Elías 'ñe e Moisés, mi ñaji e Jesús.

⁵ Nuc'ua o ña c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Xöpüte, me na jo rí cãrãgöji va. Rá ät'äjme jñi ts'ingumü co dyëza. 'Naja c'ü rá ä'tc'öjme, 'naja c'ü

rá ä'tp'äjme e Moisés, 'naja c'ü rá ä'tp'äjme e Elías, eñe.

⁶ O mama a cjanu e Pedro na ngueje me mi sũ angueze 'ñe c'o yeje c'o mi dyoji. Nguec'ua dya mi pãã pje ro mama.

⁷ O säjä c'ua 'na ngõmü c'ü o ã ngobü anguezeji. O dyäräji c'ua 'na jña cja c'e ngõmü c'ü mi mama a cjava:

—Nujnu ngue ín Ch'igö nu me rí s'iya. Dyätäji angueze.

⁸ Nuc'ua 'ma o ndäcä c'o discípulo, dya cja jñandaji e Moisés 'ñe e Elías; ya mi nguextjo e Jesús c'ü mi bübü.

⁹ Nuc'ua 'ma ya ma sjöbüji cja c'e t'eje, cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya cjó rí xipjiji yo cja ì jñandaji. Nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi. 'Ma rá tũgö, rá tegö na yeje. Cja rí xipjiji 'ma yo nte.

¹⁰ Nguec'ua mi cijñitsjëji c'o vi jñandaji. Dya cjó mi xipjiji. Pero mi põtma mamaji pje mi ne ro mama c'ü ro te'e cja c'o añima.

¹¹ Nuc'ua c'o discípulo o dyönüji e Jesús:

—¿Jenga mama c'o xöpü o ley Mizhocjimi c'ü ni jyodü ot'ü ra êjë na yeje e Elías, cja rron êjë e Cristo?

¹² O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—Na cjuana c'e jña c'ü mamaji, c'ü ot'ü ra êjë na yeje e Elías ra ã jocü texe. ¿Pje mama cja o jña Mizhocjimi? Mama a cjava c'ü me rá sufridogö, nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi. Xo ra tsjacüji c'ü dya pje ni muvizügö.

13 Nuzgö rí xi'tsc'öji, e Elías ya ëjë na yeje c'ü. O tsjapüji c'ü me mi ne anguezeji, c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü ro tsjapüji.

Jesús sana a un muchacho que tiene un espíritu malo

14 Nuc'ua 'ma o zät'äji nu ja mi cārã c'o dyaja discípulo, o jñandaji na puncjü nte c'o ya vi jmurü nu. Mi cārã nu c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Mi söji jña co c'o discípulo.

15 Nuc'ua c'o nte 'ma o jñandaji e Jesús, me co mäjäji. O cjuañiji o ma zenguaji angueze.

16 Nuc'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja cja c'e jña c'ü in mangueji?

17 O ndünrü c'ua 'naja bëzo c'ü ma dyoji c'o nte, o mama:

—Xöpüte, ró sin'c'igö ín ch'igö na ngueje bübü demonio cja o mü'bü c'ü cjapü ra ngone.

18 C'e demonio texe c'ua ja pënch'i me cjapü ra ñus'ü. Me pjont'ü pjügü a ne'e. Me s'i'ch'i o s'ibi; me zëchi o cuerpo. Ró xipji yo in discípuogue ro pjombgüji c'e demonio; dya sö ra pjongüji, eñe.

19 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji in cārãji yo cjë dya, dya in ejmeji. ¿Jenga dya in creozüji rá pjöxc'üji rí tsjaji c'o na nojo? Maco ya mezhe rí cārãgöji, ya mezhe rí pë'sc'ö paciencia co nu'tsc'eji. Sinquiji ne t'i'i.

20 O sinpiji c'ua. C'e demonio 'ma o jñanda e Jesús, exo tsjapü o mbi'ch'i c'e t'i. O nügü c'e t'i; mi ñus'ü. Me mi pjont'ü pjügü a ne'e.

21 Nuc'ua e Jesús o tsja t'önü, o xipji c'ü nu tata c'e t'i'i:

—¿Jingüã ndeze o mbürü c'ü sufrido a cjanu ne t'i?

O ndünrũ c'ua c'ũ nu tata c'e t'i o mama:

—Ndeze 'ma cja mi ts'it'i me sufrido a cjanu.

²² C'e demonio ya na puncjũ ga tsjapũ ga zo'o cja sivi 'ñe cja ndeje, ngue c'ua ra mbõ't'ũ. Nu 'ma sõ pje rí tsjague, juentsquegõbe, pjõxcügõbe.

²³ O ndünrũ c'ua e Jesús o xipji:

—In õngũ, ¿cjo sõ pje rá cjagõ? Rí õnnc'ügõ, nu'tsc'e, ¿cjo ra sõ rí 'ñejmegue Mizhocjimi? Nu c'ũ ejme Mizhocjimi, Mizhocjimi ra tsja texe c'o ra dyõtũ.

²⁴ Exo mapjũ c'ua na jens'e c'ũ nu tata c'e t'i, o mama:

—Rí ejmegõ Mizhocjimi. Pero bõetsi, nguec'ua rí õ'tc'ügõ rí pjõxcũ rá ejmegõ Mizhocjimi texe c'ua ja nzi ga ne angueze.

²⁵ Nuc'ua 'ma o jñanda e Jesús ma jmurũ na puncjũ nte, o huënch'i c'ua c'e demonio, o xipji:

—Nu'tsc'e demonio in cjapũ ra ngone 'ñe ra ngogõ ne t'i, rí mandats'ũ rí pedye cja ne t'i. Y dya cja nzho xe rí tsich'i cja o mü'bũ.

²⁶ Nuc'ua c'e demonio o mapjũ; o tsjapũ me mi mbi'ch'i c'e t'i. Cjanu o mbedye c'ua c'e demonio. Nuc'ua o jändũ c'e t'i. Mi nza cja c'ũ ya vi ndũ. Nguec'ua na puncjũ nte c'o mi mama: “Ya ndũ'ũ.”

²⁷ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i a dyë'ë, o xos'ũ. O bõbũ c'ua c'e t'i'i.

²⁸ Nuc'ua e Jesús o cjogũ a mbo cja c'e ngumũ nu ja mi oxũ. C'o o discípulo o xipjitsjẽji c'ua:

—¿Jenga dya sõ ro pjombgũjme c'e demonio?

²⁹ O ndünrũ c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Na demonio nza cja nu c'ũ cja ró pjongũ, dya cjó ra sõ ra pjongũ 'ma dya ra dyõtũ Mizhocjimi 'ñe ra mbempje.

Jesús anuncia otra vez su muerte

³⁰ Nuc'ua o möji a ma a Galilea. E Jesús dya mi ne cjó ro mbârã ja mi bübü angueze.

³¹ Na ngueje mi xöpü c'o o discípulo. O xipjiji:

—Nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi, ra nzhögügöji cja yo nte ra mbötcüji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetjogö, embeji.

³² Anguezeji, dya mi pãrãji pje mi ne ro mama c'o jña c'o. Mi sũji ro dyönüji ja ma cja c'o jña.

¿Quién es el más importante?

³³ E Jesús 'ñe c'o o discípulo o zãt'ãji a Capernaum. 'Ma ya mi cãrãji cja ngumü, o mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja cja c'o mi mamagueji 'ma ma êji cja 'ñiji?

³⁴ C'o discípulo dya ndünrũji na ngueje vi pötva dyönüji cja 'ñiji cjó ngue nza texeji ro nguejme na nojo.

³⁵ Nuc'ua o mimi e Jesús, cjanu o ma't'ü c'ua c'o doce discípulo o xipjiji:

—'Ma cjó c'o ne ra nguejme na nojo, ni jyodü dya ra tsjapü na nojo; ra pjöxte, ra mbös'ü texe yo nu minteji.

³⁶ Nuc'ua e Jesús o ziji c'ua 'na ts'it'i. O 'ñeme c'ua a nde nu ja mi cãrãji. O ndës'i c'ua. Cjanu o xipjiji:

³⁷ —'Naja nte c'ü s'iya 'naja yo ts'it'i na ngueje c'ü ejmezügö c'e nte, nguetscö s'iyazü. 'Ma cjó c'o s'iyazü, dya nguextjözügö c'ü s'iya, xo s'iya Mizhocjimi c'ü o ndãcjã va cja ne xoñijömmü.

El que no está contra nosotros, está a nuestro favor

³⁸ O mama c'ua e Juan o xipji e Jesús:

—Xöpüte, ró jandajme 'na bëzo c'ü mi nännc'ägue in chjũ ma pjongü yo demonio. Ró xipjijme c'ü dya ro tsja a cjanu na ngueje, dya rí dyocjöji c'ü.

³⁹ O ndünrũ c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya rí ts'a's'üji c'e nte. Na ngueje dya cjó nänngå ín chjũgö ga tsja c'o na nojo, nuc'ua cja rron mama na s'ozügö.

⁴⁰ Na ngueje nu c'ü dya nugüji na ü, ngue ín dyocjöji c'ü.

⁴¹ Na cjuana rí xi'ts'iji, nu c'ü ra dya'c'üji ndeje rí siji na ngueje ín ntets'üji nutscö e Cristo, nuc'ü, Mizhocjimi ra ngö't'ü c'ü.

El peligro de caer en pecado

⁴² "Ma cjó c'o ra tsjapü ra tsja na s'o 'naja yo ts'iquë yo ejmezügö, xenda rvá jo ro jyü'tp'üji 'na travacjünjũ o dyizi c'e nte c'ü, cja rron pant'aji c'ua cja trazapjü, que na ngueje c'ü ro tsjapü ro tsja na s'o 'naja c'ü ejmezügö.

⁴³ Maco ín mamaji ngue in dyëji c'ü cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma. Xenda na jo rí ma bübütjoi co Mizhocjimi c'ü ri 'natjo in dyëji que na ngueje ri bübü nza yeje in dyëji ri möji a linfiernu cja c'e sivi c'ü dya ra juench'e.

⁴⁴ Cja c'e lugar, dya tũ c'o dyoxü c'o jä'ä cja c'o ya ndũ; 'ñe c'e sivi dya juench'e.

⁴⁵ Maco ín mamaji ngue in cuaji c'ü cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma. Xenda na jo rí ma bübütjoi co Mizhocjimi c'ü ri docuaji que na ngueje ri bübü nza yeje in cuaji, ra pantc'aji cja c'e sivi c'ü dya ra juench'e.

⁴⁶ Cja c'e lugar, dya tũ c'o dyoxü c'o jä'ä cja c'o ya ndũ; 'ñe c'e sivi dya juench'e.

47 Maco in mamaji ngue in chöji cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, jñü'müji 'ma. Xenda na jo rí tsjogüji nu ja manda Mizhocjimi c'ü ri 'natjo in chöji que na ngueje ri bübü nza yeje in chöji, ra pantc'aji cja c'e sivi a linfiernu.

48 Cja c'e lugar, dya tû c'o dyoxü c'o jä'ä cja c'o ya ndû; ñe c'e sivi dya juench'e.

49 'Mi jinguã mi tjüt'üji o animal c'o mi unüji Mizhocjimi; xo mi ü's'üji õ c'o. Texets'üji in chjentjoji c'o animal c'o mi tjüt'üji na ngueje rí tsjogüji na puncjü c'o na s'ëzhi.

50 Na jo o õ'õ. Pero 'ma rrã 'huë'ë c'o õ'õ, ¿ja xe rgá õxcü 'ma? Nu'tsc'ëji ni jyodü rí chjentjoji c'e õ'õ c'ü na quiymi. Ni jyodü rí pötqui ñe'ëji.

10

Jesús enseña sobre el divorcio

1 Nuc'ua o mbedye c'ua nu, e Jesús. O ma cja c'o jñiñi c'o tsja a Judea. O mbes'e c'ü 'nanguarü c'e ndare a Jordán. Nuc'ua na yeje o jmurü na puncjü nte nu ja mi bübü e Jesús, c'ua ja nzi va jmurüji nu ja ot'ü mi bübü. O xöpüji c'ua ja nzi va xöpü c'o dyaja nte.

2 O säjä c'ua c'o fariseo. Chaque o tsjapüji t'önü e Jesús. C'ü mi 'ñejeji, ngue c'ü ro zöji e Jesús. Mi cijñiji 'na ro jyopü c'ü ro mama. O dyönüji:

—¿Ja ga mama cja o ley Mizhocjimi, cjo na jo 'na bëzo ra mbëzi nu su'u?

3 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Pje mama cja yo mandamiento yo o dyopjü e Moisés?

4 O mama c'ua c'o fariseo:

—E Moisés o unü sjëtsi e bëzo ro unü xiscõma c'ü rví mbëzi nu su.

⁵ O ndünrû c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu 'tsc'ëji me na me in mü'büji, dya in s'iyaji c'o nin suji, nguec'ua o dya'c'ëji sjëtsi e Moisés rí pëziji c'o.

⁶ Pero 'ma o mbürü o ngârã yo nte, dya ma cjanu. Na ngueje ndeze 'ma ot'ü, Mizhocjimi o 'ñeme e bëzo 'ñe e ndixü.

⁷ Nguec'ua nu yo bëzo ga zogüji nu tata 'ñe nu nana, ga mimivi c'ü nu su.

⁸ C'o mi yeje ya ri 'natjo o ts'inguevi. Dya cja ri yeje, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'ua.

⁹ Nu c'o o tsjapü Mizhocjimi ra 'natjovi, dya ra xõcü e bëzo.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo o cjogüji a mbo cja 'na ngumü. Nuc'ua c'o discípulo o dyönüji ja ma cja c'o cja vi mama.

¹¹ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu c'ü ra mbëzi nu su, cja rron chjüntüvi c'ü 'naja ndixü, tsãjã ndixü 'ma c'ü.

¹² Nu 'ma ngueje e ndixü ra mbëzi nu xïra cja rron chjüntüvi c'ü 'naja bëzo, tsãjã bëzo 'ma c'e ndixü c'ü.

Jesús bendice a los niños

¹³ Ma ëjë c'o nte ma siji c'o o ts'it'iji cja o jmi e Jesús, ngue c'ua e Jesús ro 'ñe's'e o dyë anguezeji ro dyötpüji Mizhocjimi. Nuc'ua c'o discípulo 'ma o jñandaji c'o, o huënc'h'iji c'ua c'o ma siji c'o ts'it'i.

¹⁴ Pero e Jesús 'ma o jñanda c'ü mi cja c'o o discípulo, o üdü c'ua. O xipjiji:

—Jyëziji yo ts'it'i ra ěji cja ín jmigö; dya rí ts'a's'üji yo, na ngueje nu c'o va ějë co nuzgö nza cja yo ts'it'i, ngueje c'o cjäpü Mizhocjimi o nte c'o.

¹⁵ Na cjuana rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o dya ra ějë co nuzgö c'ua ja nzi ga 'ñeje yo ts'it'i, 'ma dya ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra dyätä, dya ra sö Mizhocjimi ra tsjäpü o nte, eñe e Jesús.

¹⁶ Nuc'ua o ndës'i c'ua nzi 'naja c'o ts'it'i. O 'ñe's'e o dyë anguezeji o dyötpüji Mizhocjimi nzi 'naja.

Un joven rico habla con Jesús

¹⁷ 'Ma ya mi pedye e Jesús ro ma cja 'ñiji, o cjuañi 'na bëzo o säjä nu ja mi bübü e Jesús. O ndüñijö mü cja o jmi, cjanu o mama c'ua:

—Na jots'ügue, xöpüte. ¿Pje na mbë c'ü rá cjägö ngue c'ua ra ch'acü rá bübü tjo co Mizhocjimi para siempre?

¹⁸ E Jesús o xipji:

—¿Jenga in xitsi na jozü? Dya cjó bübü c'ü na jo'o; nguextjo Mizhocjimi.

¹⁹ In pärãgue c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dya'c'üji. Mama a cjava c'o: “Dya rí tsãji ndixü; yo ndixü dya ra tsãjäji bëzo. Dya rí pö't'üteji. Dya pje rí pönüji. Dya rí xos'üji bëchjine. Dya cjó rí dyonpüji. Rí respetaoji nin tataji 'ñe nin nanaji.”

²⁰ O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Xöpüte, texe yo, ya nde ró cjägö yo ndeze 'ma cja rmi ts'iquëgö.

²¹ E Jesús 'ma o jñanda c'e bëzo, o ne'e, cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e, xe bëzhi 'naja c'ü rí tsjague. Ma pögue texe c'o in pë's'i, unügue c'o dya pje pë's'i. A cjanu

rí pë's'igue a jens'e c'o me ni muvi. Cja rrĩ 'ñecje rí chjünt'ù ín xütjügö.

²² Nuc'ua 'ma o dyärä c'e bēzo c'o vi mama e Jesús, me co ndumü va ma'a, na ngueje mi pë's'i na puncjü.

²³ Nuc'ua e Jesús o jñanda texe c'o mi cãrã nu, o xipji c'ua c'o o discípulo:

—Nu c'o me pë's'i na puncjü, me na s'ëzhi c'ü ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra dyätäji angueze.

²⁴ Ma o dyärä c'o discípulo c'o vi mama e Jesús, o züji. Pero e Jesús o xipjiji na yeje:

—Nu'tsc'ëji ín ch'its'üji, me na s'ëzhi c'ü ra tsjapü o nte Mizhocjimi nu c'o cjijñi me ra mbös'üji c'o pë's'iji.

²⁵ 'Naja camello, dya sö ra cjogü cja o xägö 'na dyepjadü. Je xo ga cjatjonu 'na nte c'ü pë's'i na puncjü, dya sö ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

²⁶ Nuc'ua anguezeje xenda mi süji c'ua. O mamaji:

—'Ma a cjanu, ¿cjó ngue c'ü ra sö ra jogü o mü'bü?

²⁷ E Jesús cjanu o jñandaji c'ua, o xipjiji:

—Dya cjó sö yo nte ra jocütsjë o mü'bü; pero Mizhocjimi sö ra jopcü o mü'büji. Na ngueje Mizhocjimi sö ra tsja texe.

²⁸ O mama c'ua e Pedro:

—Nutscöjme ró sogüjme texe c'o mi pë's'ijme ngue c'ua rí tjünt'ügöjme ín xütjügue.

²⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—Cãrã c'o ejmezügö c'o ra zopjü ín jñagö yo nte. Nguéc'ua ra zogü o ngümüji, o nu cjuarmaji, o nu

cjũji, o nu 'ninzhõmũji, o nu cjũjuẽji, o nu tataji 'ñe nu nanaji, o nu t'iji, o ɔ juajmaji.

³⁰ C'o ra tsja a cjanu, ra ch'unũji c'ũ rrã puncjũ que na ngueje 'naja ciento c'ũ mi pẽ's'iji 'ma ot'ũ. Ra ch'unũji ɔ ngumũji, 'ñe nu cjuarmaji, 'ñe nu cjũji, 'ñe nu 'ninzhõmũji, 'ñe nu cjũjuẽji, 'ñe nu nanaji, 'ñe nu t'iji, 'ñe ɔ juajmaji. Xo ra nuji na ü; ra tsja yo nte. Xo ra ch'unũji c'ũ rguí bũbũtjoji co Mizhocjimi.

³¹ Je a cjanu, c'o cjavũ vi tsjaji c'o me ni muvi, dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'o. C'o unũ ngũenda c'ũ dya ni muvi c'ũ cjaji, rguí muvi na puncjũ a jmi Mizhocjimi c'o.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

³² E Jesús 'ñe c'o ɔ discípulo mi põi cja 'ñiji, mi cjins'iji a ma a Jerusalén. Mi ot'ũ a xojñi e Jesús. Me mi sũ c'o discípulo 'ñe c'o nte c'o mi tjũnt'ũ a xũtjũ. Nuc'ua e Jesús o xõcũ c'o doce ɔ discípulo, o ñatsjẽji o xipjiji c'ũ ro tsjavũ c'o nte ro sofre angueze.

³³ O xipjiji a cjava:

—Ya rrã mõjõ a ma a Jerusalén nu ja ra nzhõgũgõji nutscõ rvá ěcjõ cja Mizhocjimi. Ra nzhõgũgõji cja ɔ dyẽ c'o ndambõcjimi 'ñe c'o xõpũ ɔ ley Mizhocjimi, ngue c'ua ra jñũncõji ngũenda c'ũ rguí mbõtcõji. Ra nzhõgũgõji c'ua cja ɔ dyẽ c'o dya menzumũ a Israel.

³⁴ Me ra tsjacũji burla ra zoxcũji, ra ndaxcõji o chirrio, ra mbõtcũji. Nuc'ua c'ũ na jñi nu pa, rá tetcjõ rá bũbũtjo na yeje.

Jacobo y Juan piden un favor

³⁵ Nuc'ua e Jacobo co e Juan, c'o ɔ t'i e Zebedeo, o chẽzhivi a jmi e Jesús. O xipjivi:

—Nu'tsc'e, xöpüte, rí negöbe rí tsjacübe 'na favor nu rá ö'tc'übe.

³⁶ O ndünrű c'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Pje na mbëjë c'ü in nevi rá cja c'üvi?

³⁷ O ndünrűvi o xipjivi:

—Dyacübe sjëtsi rá mimigöbe nu ja rí mandague; 'naja cja in jodyë, 'naja cja c'ü 'naja in dyë.

³⁸ O ndünrű c'ua e Jesús o xipji c'o yeje o discípulo:

—Dya in unnc'evi ngüenda c'ü in ötcügövi. Nuzgö rá sufridogö c'o ra tsjacü yo nte; y rá tügö. Nu'tsc'evi dya, ¿cjo ra sö rí sufridovi c'o?

³⁹ O ndünrűvi c'ua:

—Jãgã, ra sözübe, eñevi.

Nuc'ua e Jesús o xipjivi:

—Nuzgö rá sufridogö y rá tügö. Jã, na cjuana xo rí sufridoguevi y rí chűguevi.

⁴⁰ Pero dya nguezgö toczü rá unü cjó ra mimi cja in jodyë, ne ri ngue c'ü 'nanguarű. Nguextjo c'ü mi Tatagö c'ü ya juajnű cjó ra mimi nu.

⁴¹ Nuc'ua c'o dyëch'a discípulo 'ma o dyäräji, o mbürű o ünbüji c'ua e Jacobo 'ñe e Juan.

⁴² Pero e Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo ro chëzhiji, cjanu o xipjiji c'ua:

—In pãrãgueji ja cja c'o pje nde pjëzhi cja yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi, cja püji yo nte ra tsjaji c'ü mandaji. Y xipjiji ra tsjaji c'o söji me na jyü.

⁴³ Nu'tsc'eji, dya rga cjatsc'eji c'ua nzi ga cja c'o pje pjëzhi. 'Ma bübütsc'eji 'naja c'ü ne ra tsjapü na nojo a jmi Mizhocjimi, ni jyodű ra mböxc'üji 'ma c'ü, dya ra mandats'üji.

⁴⁴ Y c'o ra ne ra tsja in xojñigueji, ni jyodű ra mbë'pc'iji c'o, dya me ra mandats'üji.

⁴⁵ Nutscö c'ü rvá ěcjö cja Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra mbëpqui yo nte'e; ngue c'ü rá pëpcö yo. Xo rvá ěcjö rá tũgö, ngue c'ua rá cjõ'tp'ü o nzhübü na puncjü o nte'e, c'ü rga emeji libre, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Jesús sana a Bartimeo el ciego

⁴⁶ O zät'äji c'ua a Jericó. Nuc'ua o mbedyeji nu, e Jesús 'ñe c'o o discípulo 'ñe na puncjü nte. Cja c'e 'ñiji c'ü mi pöji, mi junrü 'naja bëzo c'ü mi ndëzhö c'ü mi chjũ Bartimeo. Mi ngueje nu t'i e Timeo. Mi örü o merio.

⁴⁷ C'e bëzo 'ma o dyärä mi ngueje e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret c'ü ma cjoġü, o ña c'ua na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús o mboxbëchets'ü e David, juentsqueġö.

⁴⁸ Na puncjü c'o nte o huënc'h'iji c'ua c'e bëzo o xipjiji ro ngo't'ü o ne. Pero nuc'ü, xenda o mapjü na jens'e:

—Nu'tsc'e o mboxbëchets'ü e David, juentsqueġö.

⁴⁹ Nuc'ua e Jesús o böbü c'ua o mama:

—Ma't'üji ne bëzo ra chëzhi cja ín jmigö.

O ma't'üji c'ua c'e bëzo c'ü mi ndëzhö o xipjiji:

—Böbü dya, mama e Jesús rí chëzhigüe cja o jmi. Jñunt'ü ín mü'büġue ra joguts'ü.

⁵⁰ Nuc'ua c'e bëzo o ngama c'ü mi tējë. Exco böbü c'ua o chëzhi cja e Jesús.

⁵¹ Nuc'ua o dyönü e Jesús o xipji c'e bëzo:

—¿Pje ín ne c'ü rá cja'c'ü?

O ndünrü c'e bëzo c'ü mi ndëzhö o mama:

—Xöpüte, rí negö rí xocüzü ín chö rá janda.

52 E Jesús o xipji c'ua:

—Sö rí mague dya. Ya na jots'ü na ngueje i 'ñejme c'ü ro jo c'üts'ü.

Jo ni zätä c'ua o ndö c'e bëzo, ya jñanda c'ua. Cjanu o ndünt'ü a xütjü e Jesús nu ja mi ma'a.

11

Jesús entra en Jerusalén

¹ Nuc'ua o zät'äji a Betfagé 'ñeje a Betania a jmi c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos; ya mi ngue ro zät'äji a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'ua yeje c'o o discípulo.

² Cjanu o xipjivi:

—Mëvi cja ne jñiñi nu järä a xojñi. 'Ma rí sät'ävi nu, rí chöt'üvi 'na burru c'ü 'nünt'ü, nu c'ü dya cjó be chägä. Rí xäpcävi, jo rrí sijivi.

³ Nu 'ma cjó c'o ra dyönnc'üvi: “¿Jenga in xäpcävi ne burru?”, ra 'ñents'evi, nu'ma, rí xipjivi a cjava: “Ngue c'ü in Jmugöji c'ü ni jyodü; pero jo rá ë socüts'ütjojme”, rí 'ñembevi c'o.

⁴ O mëvi c'ua, o chöt'üvi c'e burru. Mi 'nünt'ü a jmi 'na ngoxtji nu ja mi cjogü 'na 'ñiji. O xäpcävi c'ua.

⁵ Nu c'o mi cärã nu, bübü c'o o xipjivi:

—¿Pje na cjaguevi? ¿Jenga na xäpcävi ne burru?

⁶ Anguezevi o ndünrüvi c'ua ja nzi va xipjivi e Jesús. Nguec'ua va jyëziji o mëvi c'ua.

⁷ O sijivi c'ua c'e burru cja e Jesús. Cjanu o ngãsp'ävi c'o mi tējēvi cja xütjü c'e burru. Nuc'ua o chägä c'ua e Jesús.

⁸ Ma puncjü nte c'o mi pöji. Dyaja c'o mi xĩ'mi o bituji cja c'e 'ñiji; dyaja c'o mi ocü o dyëza mi xĩ'p'ñji.

⁹ C'o nte c'o mi ot'ü a xojñi, 'ñe c'o ma böpja, mi mapjüji mi mamaji:

—Me na jo nu va ëjë nu o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazüji.

¹⁰ Me na jo c'ua ja rgá manda nu; ra manda c'ua ja nzi va manda ín mboxtitaji e David. Me na nojo Mizhocjimi.

¹¹ Nuc'ua o zät'ä e Jesús a Jerusalén. O cjogü c'ua a mbo cja c'e templo. O nu'u texe c'o mi cjaji nu. Ya mi nzhä'ä, ngue c'ua o mbedye nu o ma a Betania. O möji c'o doce o discípulo.

Jesús maldice a la higuera sin fruto

¹² Nuc'ua c'ü na jyas'ü, o mbedyeji a Betania o möji a Jerusalén, ya mi sant'a e Jesús.

¹³ O jñanda c'ua na jë mi 'ne'e 'na za'a c'ü mi ngue higo c'ü mi cans'a o xi. O ma nu'u cjo ri quis'i c'e higo. 'Ma o zät'ä cja c'e higo, o chöt'ü mi nguextjo o xi c'o mi cans'a; na ngueje dya mi ngueje o pa'a c'o quis'i o higo.

¹⁴ O mama c'ua e Jesús o xipji c'e higo:

—Dya cja ra nguis'its'ü c'ü cjó ra zi'i, embe.

O dyärä c'o o discípulo.

Jesús purifica el templo

¹⁵ O zät'äji c'ua a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo cja c'e templo, cjanu o pjongü a tji texe c'o nte c'o pje nde ma pö, 'ñe c'o pje nde ma tömü nu. Xo o tunbü c'o o mexa c'o mi pötü o merio, 'ñe c'o o silla c'o mi pö o mbaro.

¹⁶ Y dya mi jëzi cjó pje ro ndunü a mbo cja c'e templo.

¹⁷ O xöpü c'ua c'o nte, o xipjiji:

—Ya t'opjü a cjava: “Nu ín nzungö ngue ngumü c'ua ja ra dyötü Mizhocjimi yo nte yo cãrã texe cja ne xoñijõmü”, eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'eji na cjacütjoji nu ín nzungö nza cja 'ma ri ngue o ngumü o mbẽ'ẽ c'ua ja tsjõjõji, embeji c'o.

¹⁸ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o dyäräji c'o mi mama e Jesús; nguec'ua mi jodüji ja rvá mbõ't'üji angueze. Anguezeji me mi sñji na ngueje texe c'o nte me mi mäjã ma dyäräji c'o jña c'o mi mama e Jesús.

¹⁹ Nuc'ua c'ü nzhã'ã o mbedye e Jesús 'ñe c'o o discípulo cja c'e jñiñi.

La higuera se seca

²⁰ Nuc'ua 'ma o cjogüji c'ü na jyas'ü o jñandaji c'e higo; ya vi dyot'ü na jo texe.

²¹ O mbeñe c'ua e Pedro 'ma ot'ü o nuji c'e higo; o mama c'ua o xipji e Jesús:

—Xöpüte, jñanda ne higo nu i xipji c'ü dya cja ro nguis'i, ya o dyot'ü.

²² O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Ni jyodü rí jñunt'ü in mü'büji ra dya c'üji Mizhocjimi c'ua ja nzi gui dyötüji.

²³ Na cjuana rí xi'ts'igõji, 'ma rí jñunt'ü in mü'bügueji c'ü ra zädã c'ü in mangueji, y 'ma dya rí yembeñeji, ra sö rí xipjiji ne t'eje nu: “C'ueñe c'ua, ma so'o cja ne ndeje”, rí 'ñembeji. Ra tsja c'ua, c'ua ja gui mangueji.

²⁴ Nguec'ua rí xi'ts'igõji, texe c'o pje nde rí dyötüji Mizhocjimi, rí jñunt'ü in mü'bügueji c'ü ya o dya c'üji Mizhocjimi c'ü i dyötüji. Nuc'ua ra zädã a cjanu.

25 'Ma in ötüji Mizhocjimi, ni jyodü rí perdonaoji 'ma cjó pje o tsja'c'ejí. Ngue c'ua c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e xo ra perdonaots'üji in nzhubügueji.

26 Pero 'ma dya rí perdonaogueji c'ü cjó pje cja'c'üji, dya xo ra perdonaots'üji in nzhubüji 'ma, c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e.

La autoridad de Jesús

27 O zät'äji c'ua a Jerusalén. 'Ma mi nzhodü e Jesús a mbo c'e templo, o êjê c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o tita, o säjäji cja o jmi e Jesús.

28 O dyönüji:

—Nu'tsc'e rí xitscöjme pje pjë'tsc'e nguec'ua in cjague yo. ¿Cjó ngue c'ü o 'ñempc'e rí tsjague yo?

29 O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo rá önnc'ügöji 'naja t'önü. 'Ma rí xitscöji c'ü rá önnc'üji, xo rá xi'tsc'öji 'ma c'ü pje pjëtsö nguec'ua rí cjagö yo.

30 ¿Cjó o 'ñeme e Juan mi jichi yo nte cja ndeje? ¿Cjo ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, o ngueje yo nte? Xitscöji xã, embeji.

31 Anguezeji mi pötü ma mamaji c'ua:

—'Ma rá mamaji ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, ra xitscöji: “¿Jenga dya i 'ñejmegueji 'ma c'ü mi xi'ts'iji e Juan?”, ra 'ñenzgöji.

32 Y 'ma rá mamaji ngueje yo nte c'o o 'ñeme e Juan, dya xo ra sö, eñeji ma mantsjëji.

Na ngueje mi süji yo nte pje c'o ro tsjapüji. Na ngueje yo nte mi ejmeji na cjuana mi profeta e Juan.

33 O ndünrú c'ua anguezeji o xipjiji e Jesús:

—Dya rí pãrãgöjme cjó 'ñeme e Juan, eñeji.

Xo o ndünrū c'ua e Jesús o xipjiji:
 —Dya xo rá xi'tsc'öji pje pjëtscö nguec'ua rí c jagö
 yo.

12

El ejemplo de los trabajadores malvados

¹ Nuc'ua e Jesús cjanu o zopjü c'o nte, o xipjiji 'na ejemplo:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi tjë 'na juajma. O ngant'a o uva cja c'ü o juajma, cjanu o ngot'ü c'ua. Cjanu o dyö'bü nu ja ro yödüji c'o uva. Cjanu o ndä's'ä c'ua 'naja ts'ingumü nu ja ro mimi c'ü ro mbörü cja c'e juajma. Cjanu o unü c'ua media c'o ro mbëpi c'o uva. Cjanu o ma c'ua na jë.

² Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro jogü c'o uva, cjanu o tsja c'e lamu o ndäjä 'naja o mbëpji o ma'a nu ja mi pëpji c'o uva, ngue c'ua ro unüji c'o uva c'o mi toca.

³ Nuc'ua c'o mi pëpi c'o uva o zürüji c'e mbëpji c'ü cja vi säjä. O mbäräji c'e mbëpji; cjanu o pjongüji. Dya pje unüji.

⁴ Nuc'ua c'e lamu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. 'Ma o zät'ä nu ja mi pëpji c'o uva, o s'onbüji o ñi'i; me co tsjapüji na s'o.

⁵ Nuc'ua c'e lamu cjanu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. Nuc'ü, o mbö't'üji c'ü. C'e lamu xe o ndäjä na puncjü c'o dyaja o mbëpji. Pero c'o mi pëpi c'o uva, nde o tsjapüji na s'o. Dyaja c'o o mbäräji; dyaja c'o o mbö't'üji.

⁶ 'Nu c'e lamu, xe mi büntjo 'naja c'ü xe ro ndäjä. Mi ngueje nu t'i'i c'ü me mi s'iya. O ndäjä c'ua c'e t'i'i. O mama c'e lamu: “Nu nu ín ch'igö, ra dyätäji nu.”

⁷ Pero 'ma o zät'ä c'e t'i, c'o mi pëpi c'o uva o pötva mamaji: “Nujnu, ngueje nu ra zopcüji ne juajma ra tsjapü o tsjaja. Mö rá pöt'üji ngue c'ua rá cjapcöji ín tsjacjöji ne juajma”, eñeji.

⁸ Nuc'ua o zürüji c'e t'i. O mböt'üji. Cjanu o pjongüji o cuerpo cja c'e juajma.

⁹ Xe sido o ña e Jesús o xipjiji:

—¿Cjo in pãrãgueji pje ra tsja dya c'e lamu? ¿Pje ra tsjapü c'o pëpi c'o uva? C'ü ra tsja, ra ã mböt'üji. Nuc'ua cja rron unü o media c'o ñaja nte ra mbëpi c'o uva.

¹⁰ ¿Cjo dya i xörügueji c'o ya t'opjü? Je mama a cjava c'o:

Nu c'e ndojo c'ü dya ne c'o mi jãbã c'e ngumü, ngue c'ü ot'ü ya jñumüji cja squina c'ü.

¹¹ Ngueje Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji c'ü o tsja a cjanu.

Nguec'ua me rí cijjñiji jenga va tsja a cjanu, eñe o jña Mizhocjimi.

¹² Nuc'ua mi jodüji ja rvá zürüji e Jesús. Na ngueje 'ma o mama e Jesús c'e ejemplo, o mbãrãji c'ü mi nguetsjë anguezeji vi jyëtsiji c'o mi pëpi c'o uva. Pero dya zürüji na ngueje me mi sñji c'o nte. O jyëziji c'ua, o möji.

El asunto de los impuestos

¹³ Nuc'ua o ndãjãji c'ua cja e Jesús, ja nzi o fariseo 'ñe c'o político c'o mi tjünt'ü a xütjü e Herodes. Ro ma tsjapüji t'önü e Jesús. Ro dyãrãji c'ua, xama pje c'o ro mama angueze, ngue c'ua ro sö ro ngöt'üji cja c'o pje mi pjëzhi.

¹⁴ O zät'ãji cja e Jesús o xipjiji:

—Xöpüte, rí pãrãgøjme c'ü na cjuana c'ü in mangue. In xöpügüe c'ü na cjuana ja ga cja o 'ñiji Mizhocjimi. Dya cjó in sügüe rí zopjü, na ngueje dya in cjaque ngüenda zö pje ri pjëzhi 'na nte. Nguec'ua rí xitsijme pje in cijñigüe, ¿cjo na jo rá cjõt'üji o contribución c'ü örü e rey César o maxque jiyö?, eñeji.

15 Pero e Jesús ya xmi pãtpã c'ü ma s'o c'o mi mbeñeji. Nguec'ua o xipjiji:

—¿Jenga chaque in önnügüji? Jñüncüji 'na merio ngue c'ua rá nu'u.

16 O ma jünpüji c'ua 'naja merio. Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Cjó o ñi nu cuat'ü ne merio 'ñe cjó o tjü nu juns'ü?

O ndünrüji c'ua o mamaji:

—Ngueje e César.

17 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü toca e César, rí unüji e César. C'ü toca Mizhocjimi, rí unüji Mizhocjimi, eñe e Jesús.

Me co guiññiji c'ua c'ü vi ndünrü e Jesús.

La pregunta sobre la resurrección

18 C'o saduceo mi mamaji c'ü dya ra sö ra te yo añima. O säjä c'ua ja nzi anguezeji cja e Jesús o dyönüji:

19 —Xöpüte, e Moisés o dyopjü cja ín leygöji, 'ma cjó c'o ra ndü, 'ma dya be 'ñejui t'i c'ü nu su, nu'ma, c'ü nu su ra chjüntüvi 'ma c'ü 'naja o cjuarma c'e bëzo c'ü ya ndü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi ndü, je ngue o tjü c'ü ra jñusp'üji c'e t'i c'ü ot'ü ra jmus'ü.

20 Mi bübü yencho bëzo c'o mi cjuarma. 'Naja anguezeji o chjüntü pero o ndũ, dya 'ñejui t'i c'ü nu su.

21 Nuc'ua c'ü na yeje o cjuarma xo chjüntüvi c'e ndixũ. Xo ndõtjo, dya 'ñejui t'i. Je xo va cjatjonu c'ü na jñi.

22 Nde va cjatjoji c'ua nza yenchoji. O chjüntüji c'e ndixũ nza texeji. Y o ndüji, dya 'ñeji t'i. Cjanu o ndũ c'ua c'e ndixũ.

23 Nguec'ua rí önnc'üjme, 'ma ra te c'o añima, ¿cjó ngue c'ü ra tsjapü nu su nza yenchoji? Na ngueje nza yenchoji nde o tsjapüji o suji, eñe c'o saduceo.

24 O ndünrũ c'ua e Jesús o xipjiji:

—In jyopüji na ngueje, dya in unnc'eji ngüenda pje ne ra mama o jña Mizhocjimi; dya xo in pãrãgueji ja ga cja c'ü me na zëzhi Mizhocjimi.

25 Yo nte chjüntüji. Xo 'ñe c'o o t'iji, chjüntpüji. Pero 'ma ra te'e c'o añima, dya cja ra chjüntüji a cjanu. Na ngueje ri chjëntjoji nza cja c'o o anxe Mizhocjimi c'o cãrã a jens'e.

26 Exi 'mãrãtjo cja o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, c'ü ra te c'o añima. ¿Cjo dya i xörügueji c'e pasaje nu ja mama c'ü mi tjë c'e bidyi? O dyopjü e Moisés ja va zopjü Mizhocjimi. O mama a cjava Mizhocjimi: “Nguezgö o Mizhocjimi e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob.”

27 Mizhocjimi dya ngue o Mizhocjimi c'o añima, ngue o Mizhocjimi c'o bübütjo. Nguec'ua exi 'ñetsetjo, zö ya ndũ e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, pero bübütjoji y ra tetjoji. Nu'tsc'eji me in jyopüji, dya in cjijñiji na jo, eñe e Jesús.

El mandamiento más importante

28 O säjä c'ua 'naja c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o dyärä 'ma mi söji o jña'a, y o mbârã vi ndünrú na jo e Jesús. O chëzhi c'ua cja o jmi e Jesús, o dyönü:

—¿Ja ngue c'ü xenda ni muvi c'o o ley Mizhocjimi?

29 O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—C'ü xenda ni muvi c'o o ley Mizhocjimi je mama a cjava: “Dyäräji, nu'tsc'eji in menzumüji a Israel. Mizhocjimi c'ü ngueje in Jmugöji, 'natjo c'ü.

30 Nguéc'ua rí ñegueji Mizhocjimi co texe in mü'büji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe in pjeñeji, 'ñe co texe c'ü na zë'ts'iji.” Nujnu nguejnu xenda ni muvi yo o ley Mizhocjimi.

31 C'ü na yeje o ley Mizhocjimi, chjëntjovi nu cja ró xi'ts'iji. Je mama a cjava: “Rí s'iyaji yo nin minteji, c'ua ja nzi gui s'iyatsjêgueji”, eñe Mizhocjimi. Ojtjo xe 'naja o ley Mizhocjimi c'ü xenda ni muvi nza cja yo.

32 Nuc'ua o mama c'e bëzo c'ü mi xöpü o ley Mizhocjimi:

—Xöpüte, na cjuana c'ü in mangue. 'Natjo Mizhocjimi. Dya bübü xe 'naja c'ü ri Mizhocjimi.

33 C'ü rá neji Mizhocjimi co texe in mü'büji, 'ñe co texe in pjeñeji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe c'ü na zëtsiji, y rá s'iyaji in minteji c'ua ja nzi rgá s'iyatsjêji, ngue c'o xenda ni muvi. Xenda ni muvi que na ngueje texe c'o animal c'o rá pöt'üji cja rron tjüt'üji Mizhocjimi, 'ñe c'o pje nde rá unüji.

34 Nuc'ua 'ma o dyärä e Jesús vi ndünrú na jo c'e bëzo, o xipji c'ua:

—Dya nda bë'ts'i c'ü ra tsja'c'ü o t'its'ü Mizhocjimi c'ü manda texe.

Nuc'ua dya cjó cja rezga pje xe ro dyönü e Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

³⁵ E Jesús ma xöpü c'o nte cja c'e templo o xipjiji:
—C'o xöpü o ley Mizhocjimi mamaji e Cristo ri mboxbêche cja e David.

³⁶ Maco nguetsjë e David o mama a cjava 'ma o 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi:
Mizhocjimi o zopjü c'ü ín Jmugö o xipji:
“Mimi cja ín jodyëgö. Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpü yo nuc'ü na ü”, eñe Mizhocjimi.

³⁷ E David o nädä e Cristo o mama: “Ngue ín Jmugö”, eñe. ¿Pje ne ra mama c'ü ri mboxbêche e Cristo cja e David 'ñe c'ü xo ri ngue o Jmu?

C'o nte c'o mi ärä, ma puncjüji. Me mi mäjä ma dyäräji c'o mi mama e Jesús.

Jesús acusa a los maestros de la ley

³⁸ E Jesús 'ma ma xöpüji o xipjiji:
—Rí pjötpüji ngüenda cja yo xöpü o ley Mizhocjimi. Anguezeji cjäpüji na nojoji ga nzhodüji na maja o bituji. Me xo neji cjó ra mbësp'iji t'ecjañümü rgá zenguaji cja o chöjmü.

³⁹ 'Ma pöji cja nitsjimi, me juajnuji o lugar c'o na jo ja ra mimiji. Y 'ma cjaji mbaxua, me xo juajnüji o lugar c'o me na jo.

⁴⁰ Anguezeji jünbüji c'o pë's'i c'o ndixü c'o ya 'nanxü. Pero me cjäpüji na joji; me mezhe ga dyötüji Mizhocjimi. Nguéc'ua Mizhocjimi ra ts-japü xenda ra sufridoji que na ngueje 'ma dya ri xöpüteji.

La ofrenda de la viuda pobre

⁴¹ 'Na nu pa e Jesús o mimi a mbo c'e templo a jmi cja c'e ts'icaja nu ja mi mbeñeji Mizhocjimi. O jñanda c'o nte mi junt'üji o merio cja c'e caja. Na puncjü c'o rico mi junt'üji na puncjü merio.

⁴² Xo o ëjë 'na 'nanxü c'ü dya pje mi pë's'i, o ë jñunt'ü yeje ts'imerio; mi ts'iquëtjo mi muvi c'o.

⁴³ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü o discípulo ro chëzhiji cja o jmi, o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'ts'iji, nu e 'nanxü, nu dya pje pë's'i, nu c'ü o jñunt'ü nu, xenda ni muvi a jmi Mizhocjimi, que na ngue c'o o dyüt'ü yo dyaja.

⁴⁴ Na ngueje anguezeji o mbeñeji Mizhocjimi o unüji c'o vi mboncjü. Nu ne ndixü nu dya pje pë's'i, o unü texe c'o rví ma ndõmü pje ro zi, eñe.

13

Jesús dice que el templo será destruido

¹ Nuc'ua 'ma ya mi mbedye e Jesús cja c'e templo, o mama c'ua 'naja c'o o discípulo:

—Xöpüte, jñanda yo ndojo, me na zö yo. Me na jo va dyät'äji ne templo.

² O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—Nujyo in jandaji va cja ne templo, ra zädä c'o pa 'ma dya cja ra jyäns'ä yeje ndojo c'o dya ra yät'ä.

Señales antes del fin

³ Nuc'ua e Jesús o ma cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos c'ü tsjinch'ivi a jmi c'e templo; o mimi c'ua nu. Nuc'ua e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan 'ñe e Andrés o dyönütsjëji e Jesús c'ü dya cjó ro dyärä, o mamaji:

4 —Xitscöjme jinguã ra zädä yo. ¿Pje ma señal c'ü rá jandajme ngue c'ua rá pãrãjme 'ma ya ri ngue ra zädä yo?

5 Cjanu o ndünrù c'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötüpüji ngüenda c'ü dya cjó ra dyon'c'üji.

6 Na ngueje ra ëjë na puncjü c'o ra jñüncügö ín chjũ, ra mamaji ngueje Cristo anguezeje, ngue c'ua ra dyonpüji na puncjü yo nte.

7 'Rí dyäräji ri cjaji o chũ. Xo ra mbezheji ya ri cjaji o chũ. Dya rí sũgueji, na ngueje ni jyodü ra zädä a cjanu. Pero dya be ra nguins'i ne xoñijöümü.

8 Na ngueje yo ndajñiñi ra pötü rgá chũji yo nu mindajñiñiji; xo nzitjo c'o jmu ra pötü rgá chũji c'o nu mijmuji. Na puncjü c'ua ja ra mbĩĩ na zëzhi ne xoñijöümü, 'ñe c'ua ja ra zöji o tjiimi. Nujyo nguejyo rguí mbürü ra sufridoji yo.

9 'Nu'tsc'eji, rí pjötüpüji na puncjü ngüenda, na ngueje ra nzhöc'ügueji nu ja ra jñün'c'üji ngüenda. Ra dyëts'iji nu cja c'o nitsjimi. Ra zints'iji cja yo rey 'ñe yo gobernador na ngue c'ü ri ejmezüji y ri nänngäji ín chjũgö. 'Ma ra zints'iji a cjanu cja c'o pje pjëzhi, ra sö rí xipjiji ja cjazgö.

10 Textetjo cja ne xoñijöümü ri cãrã c'o ra zopjü yo nte ra xipjiji o jña Mizhocjimi, ra xipjiji ja ga manda. Nu'ma, ngue 'ma ya ra nguins'i ne xoñijöümü.

11 'Ma ra zints'iji cja c'o pje pjëzhi, extí jñunt'ü in mü'büji c'ü dya ni jyodü rí tsjijñiji ja rguí chjünrùji, ante c'ü ra jñün'c'üji ngüenda. Na ngueje c'e ndajme c'ü, Mizhocjimi ra dya'c'üji o jña c'ü rí mangueji. Na ngueje dya ngue'tsc'eji rí ñaji; nu c'ü ra ña ngueje o Espíritu Mizhocjimi.

¹² Ra zädä 'ma ri ngue nu c'o ri cjuarma ra nzhöji nu cjuarmaji c'ü ra mbö't'üji; o ri ngue nu tataji 'ñe nu nanaji ra nzhöji nu t'iji c'ü ra mbö't'üji; xo nzitjo c'o t'i ra nzhöji nu tataji 'ñe nu nanaji c'ü ra mbö't'üji.

¹³ Texe yo nte ra nuc'üji na ü, na ngueje c'ü ri ejmezügöji. Pero 'ma sido rí 'ñejmezüji texe yo pa yo ri bübüji cja ne xoñijö mü, nuc'ua rí bübütjoji co Mizhocjimi a jens'e.

¹⁴ 'Rí xörügueji, rí tsjapüji ngüenda yo jña yo rá xi'ts'iji. Nu c'ü me na s'o c'ü cjapü ra s'odü texe, 'ma ya rí jñandaji c'ü je ri bübü cja c'e templo, nuc'ua nu'tsc'ejji ri cārāji a Judea, rí c'ueñe rí möji cja t'eje.

¹⁵ Nu'tsc'ejji ri tågāji a xes'e cja in nzungueji, extí c'ueñeji, dya pje rí chunüji c'o ri pë's'iji a mbo cja in nzungueji.

¹⁶ Nu'tsc'ejji ri bünc'ejji cja juajma, dya rí nzhogueji cja in nzungueji c'ü rí tsanngueji c'ü rí chēji.

¹⁷ Juejme c'o ri ndunte 'ñe c'o ri jötü ǝ lələ c'o pa c'o.

¹⁸ Dyötüji Mizhocjimi ngue c'ua 'ma rí c'ueñeji, dya ri ngue c'o pa c'o ri jārā o sē.

¹⁹ Na ngueje me ra sufridoji na puncjü c'o pa c'o, c'ü nunca sufridoji a cjanu ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi ne xoñijö mü. Y dya cja xe ra sufridoji c'ua.

²⁰ Pero Mizhocjimi ra tsjapü c'ü dya nda ra mezhe c'o pa c'o ra sufridoji, ngue c'ua dya ra chjorü texe c'o nte. Ra tsjapü c'ü dya ra mezhe c'o pa c'o, na ngue ri cārā ǝ nte Mizhocjimi c'o ya juajnü.

²¹ 'Nuc'ua 'ma cjó c'o ra xi'ts'iji: “Je bünc'ua e

Cristo” o “Je bübü nu e Cristo”, ra 'ñents'ejí, dya rí creogueji c'ü xi'tsc'ejí a cjanu.

22 Na ngueje ra ëjë c'o ra tsjapü ri nguejeji e Cristo. Xo ra ëjë c'o ri cjavü profeta, ri cjavü ri ñaji o jña Mizhocjimi, ra 'ñe jíchiji señał yo nte. Y ra tsjaji c'o me na nojo c'o ra jñanda c'o nte. Ra tsjaji a cjanu, ngue c'ua 'na xo ra sö ra dyonpüji c'o ya juajnü Mizhocjimi.

23 Nguec'ua extí xi'ts'iji dya, ante c'ü ra zädä c'o pa c'o; ngue c'ua rí pjötpüji ngüenda.

Comó vendrá el Hijo del Hombre

24 'Nuc'ua 'ma ra nguarü ra sufridoji c'o pa c'o, ra bëxö mü e jyarü. Y dya ra 'ñetse e zana.

25 Ra jyäbä yo seje. Y ra 'ñünü nujyo na zëzhi a jens'e.

26 Nuc'ua ra jñandgagöji nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi. Ra jñandgöji rva ëcjö cja ngö mü, ra jñandgöji c'ü me rrã zëtsi 'ñe me rrã zözü.

27 Nuc'ua rá täjägö c'o ín anxe c'o cãrã a jens'e ra ë jmutüji c'o ró juajnü c'o ri cãrã texe cja ne xoñijö mü.

28 'Nu'tsc'ejí rí unüji ngüenda yo za yo xiji higo. 'Ma ya ra dogü, 'ma ya pjürü peje o xi, in pãrãgueji ngue 'ma ya ra paja ne xoñijö mü.

29 Je xo rga cjatjonu, 'ma rí jñandaji c'ü ya ra zädä yo rí xi'tsc'öji, rí pãrãgueji 'ma c'ü ya ra nguins'i ne xoñijö mü.

30 Na cjuana rí xi'tsc'öji, c'o ri cãrã c'o pa c'o, dya ra ndü texe c'o, hasta 'ma cja ra zädä texe yo rí xi'tsc'öji.

31 Ra nguarü e jens'e 'ñe ne xoñijö mü, pero nín jñagö nunca ra nguarü nu.

³² Dya cjó pãrã pje ma pa, ni pje ma ndajme 'ma ra zädä c'o, ni xo ri pãrã c'o o anxe Mizhocjimi, ni xo ri pãrãgö nutscö o T'izgö Mizhocjimi. Nguextjo mi Tatagö c'ü pãrã.

³³ Pjötöpüji ngüenda; chepquegöji; sido rí dyötüji Mizhocjimi, na ngueje dya in pãrãgueji jinguã ra zädä c'e pa'a c'ü.

³⁴ Rí chjëntcjöbe nza cja 'na bëzo c'ü ri ngue o cjaja 'na ngumü c'ü ro ma na jë. O zojnü c'o o mbëpji, o xipjiji c'o bëpji c'o ro tsjaji nzi 'najaji. C'e mböngoxtji o xipji c'ü ro mbörü, dya ro ïjï.

³⁵ Nguec'ua rí xi'ts'iji rí chepquegöji na ngueje, dya in pãrãji ja hora rá ëcjö na yeje. Dya in pãrãji cjo ya ri nzhã, o cjo ya ri ndexömü, o cjo ri ngue 'ma huë o chare, o cjo ya rguí jyas'ü.

³⁶ Rí chepquegöji na ngueje 'nandga ëcjö, 'na rá ë tö'c'üji rrü ïjtjaji.

³⁷ Nujyo rí xi'ts'iji, rí xipjigö texe, sido rí chepquegöji.

14

Conspiración para prender a Jesús

¹ Ya mi bëzhtjo yepa ro zädä c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bãs'ä. C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi mi jodüji ja rvá zürüji e Jesús c'ü dya cjó ro mbãrã, ngue c'ua ro mbö't'üji.

² Mi mamaji:

—Dya ra jogü rá sürüji cja ne mbaxua; 'na ra huëni yo nte ra tsja o dyëji, eñeji.

Una mujer unge a Jesús

³ Ma mi bübü e Jesús a Betania nu cja o ngumü e Simón c'ü mi sö lepra, o säjä c'ua 'na ndixü nu ja mi bübü e Jesús, ma tũ 'na botia ndojo c'ü mi po'o c'o me ma jo ma jyärä. Me mi muvi na puncjü merio c'ü. O mbärä c'e botia, cjanu o xisp'i o ñi e Jesús 'ma ya ma jũ cja mexa.

⁴ C'o mi cãrã nu, bübü c'o o üdü. O pötva mamaji:

—¿Jenga o tsja a cjanu? O nda pjödü ne perfume nu me na jo ga jyärä.

⁵ Mi sö ro bö'ö nu, ro cjogü jñi mil mbëxo nu. C'o merio c'o, ro sö ro ch'unü yo dya pje pë's'i, eñe c'o.

Mi ünmbüji c'e ndixü, mi huënc'h'iji.

⁶ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Jyëziji. ¿Jenga na huënc'h'iji ne ndixü nu? Me na zö nu o tsjacü nu.

⁷ Nu'tsc'eji, xe rí mintcjeji nujyo dya pje pë's'i, nguec'ua 'ma rí ñegueji, ra sö rí pjös'üji. Pero nutscö ra zädä 'ma dya cja rá bünc'ö a ndetsc'eji.

⁸ Ne ndixü nu, o tsja nu c'ü o sö o tsja. Ya xisquigö ín cuerpo nujyo na jo ga jyärä, ngue nu ya na seguroa c'ü rguí dyögüzügöji.

⁹ Na cjuana rí xi'tsc'öji, texe cja ne xoñijömmü c'ua ja ra zopjüji yo nte ra xipjiji ja ga czazgö, nde ra nädäji nu o tsja ne ndixü nu, ngue c'ua ra mbeñeji nu o tsjacü, eñe e Jesús.

Judas traiciona a Jesús

¹⁰ E Judas Iscariote c'ü mi ngueje 'naja c'o doce o discípulo e Jesús, o ma cja c'o ndamböcjimi o ma xipjiji c'ü ro nzhö e Jesús.

¹¹ Nuc'ua c'o ndamböcjimi me co mäjäji 'ma o dyäräji c'ü ro tsja e Judas. Anguezeji o mamaji c'ua

c'ü ro ngõ't'üji e Judas. Angueze o jyodü c'ü ja rvá tsjapü ngue c'ua ro nzhö'ö e Jesús.

La Cena del Señor

¹² Ya vi zädä c'ü ot'ü pa c'e mbaxua 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bäs'ä. Ngueje c'e pa 'ma mi jyodü ro mbö't'üji 'na ts'imë c'ü rví pjongüji c'e mbaxua. C'o o discípulo e Jesús o xipjiji:

—¿Ja ngue c'ua in ne rá ma ät'äjme o jñõnü c'ü rí sigue rguí süpü ne mbaxua?

¹³ Nuc'ua e Jesús o ndjäjä yeje c'o o discípulo, o xipjivi:

—Mëvi cja c'e jñiñi. 'Ma rí sät'ävi nu, rí chjëji 'na bëzo c'ü ri tunü 'na xäjnä ndeje. Rí chjünt'üvi a xütjü c'e bëzo.

¹⁴ Nu ja ra cjogü angueze rí xipjivi c'e bëzo c'ü menzumü nu: “C'ü rvá ëcjöbe, mama c'e xöpüte, ¿ja bübü c'e cuarto nu ja ra mimi co c'o o discípulo ra ziji c'ü rguí züpüji ne mbaxua?” Je rga cjanu rguí xipjivi c'e menzumü.

¹⁵ Nuc'ua angueze ra jí'ts'ivi 'na jyäxcumü c'ü na nojo c'ü ya bübü texe c'o ni jyodü. Ngueje nu rí dyät'ävi o jñõnü c'ü rá siji, eñe e Jesús.

¹⁶ Anguezevi o mëvi c'ua cja c'e jñiñi, o chöt'üvi c'ua ja nzi va xipjivi. O dyät'ävi c'ua o jñõnü c'o ro ziji rvá züpüji c'e mbaxua.

¹⁷ Nuc'ua c'ü nzhä o möji e Jesús co c'o doce o discípulo.

¹⁸ O mimiji cja mexa. 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, e Jesús o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'ts'igöji, bübü 'najats'ügueji nu va rrä siji o xëdyi c'ü ra nzhögügö cja o dyë c'o ra mbötcü, embeji.

19 Anguezeji 'ma o dyäräji a cjanu, me go ndumüji c'ua. O mbürü o dyönüji e Jesús nzi 'naja anguezeji:

—¿Cjó je ngueje c'ü, cjo nguetscö?

20 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Ngueje 'najats'ügueji *in* doceji c'ü je tü'bü o xëdyi co nuzgö cja ne mojmü nu rrä sigöji, ngue c'ü ra nzhögügö c'ü.

21 Nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi, ra mbötcüji c'ua ja nzi ga t'opjü. Pero juejme ne bëzo nu ra nzhögügö. Xenda rvá jo c'ü dya ro jmus'ü ne bëzo nu; me ra sufrido na puncjü nu.

22 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, o jñü 'naja tjömëch'i e Jesús, o unü na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xënmbi c'ua c'o o discípulo, o xipjiji:

—Jñü'üji ne tjömëch'i nu rrä xëñc'iji, rí si'iji. Nu-jnu ngue *in* cuerpogö nu.

23 Cjanu o ndës'i c'ua c'e vaso. O unü na pöjö Mizhocjimi, cjanu o unü c'o o discípulo. O ziji c'ua texeji.

24 O mama e Jesús o xipjiji:

—Nujnu ngue *in* tsjigö nu. Na ngue c'ü rga pjödügö *in* tsji rá tügö, Mizhocjimi ra tsja dya, c'ua ja nzi va mama ra tsja; ra perdonao dya o nzhübü na puncjü o nte'e.

25 Rí xi'tsc'öji, ndeze dya, dya cja xe rá sigö o ndeje o uva hasta 'ma cja ra zädä c'ü rá mandagö, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Cja rá sigö 'ma c'o cja dadyo, eñe e Jesús.

Jesús anuncia que Pedro lo negará

26 'Ma o nguarü o tøjöji 'na himno, o mbedyeji o möji cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos.

27 E Jesús o xipjiji c'ua:

—Texets'ügueji nde rí xõgüji ne xõmü dya, na ngue c'ü ra tsjacügöji dya. Na ngueje ya t'opjü a cjava: “Nuzgö rá pö't'ügö c'e mbörü. Nuc'ua c'o o ndënchjürü ra mböt'ü c'o”, eñe c'ü t'opjü.

28 Pero 'ma ya rá tegö a nde cja c'o añima, ot'ü rá magö a ma a Galilea, ngue c'ua 'ma rí sätc'ej nu, ya rva bünc'ö nu.

29 O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Zö texe ra jyëtsc'igueji, pero nuzgö dya rá jëtsc'igö, eñe.

30 E Jesús o ndünrü c'ua o xipji:

—Na cjuana rí xi'tsc'ö, dya be ri huë'ë na yeje o chare ne xõmü dya, 'ma ya na jñi rgui tsädä c'ü dya in pãcãgö.

31 Xenda o mama na zëzhi c'ua e Pedro:

—Jiyö. Zö rá tügö co nu'tsc'e, pero dya pje rá cädägö c'ü rgá pã'c'ö, eñe c'ü.

Xo nde va mantjo c'ua texe c'o discípulo.

Jesús ora en Getsemaní

32 O möji c'ua nu ja ni chjü Getsemaní. Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Mimiji va; rá ma ötügö Mizhocjimi, eñe.

33 Nuc'ua e Jesús o zidy e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan. O mbürü o ndumü c'ua e Jesús, y me mi cijjñi na puncjü.

34 Nuc'ua o xipjiji:

—Me ndumü ín mü'bügö, rí sö ra mbötcügö c'ü rgá sentiogö. Chepqueji va, dya rí ñji, eñe e Jesús.

35 Xe ma c'ua xe ts'iquë a ma xojñi, o ndüne a jömü, o dyötü Mizhocjimi, 'ma ro sö, ro cjogütjo c'ü dya ro zädä c'ü ro tsjapüji c'e hora.

36 O mama:

—Mi Tatats'ügö. Sö rí tsjague texe. Tsjapü ra cjogü c'ü dya ra zädä c'ü rá sufridogö. Pero dya rí tsjague c'ua ja nzi rgá negö; tsjague c'ua ja nzi gui ñegue, eñe.

37 O nzhogü c'ua e Jesús nu ja mi cārã c'o jñi o discípulo; o chöt'ü ya nde vi ñjĩtjo c'o. E Jesús o xipji c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e Simón, ¿cjo in ĩcje? ¿Cjo dya mi sö ri chepque 'na hora c'ü dya rvi ĩcje?

38 Cjanu o xipjiji texeji:

—Dya rí ĩjĩji. Dyötqueji Mizhocjimi ngue c'ua dya rí dyätäji c'ü dya jo. Cja in mü'büji, na cjuana in ne rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; pero in cuerpoji ya mbo o cuë yo.

39 Nuc'ua o ma na yeje e Jesús; o ma dyötü Mizhocjimi. O mama c'o jña c'o vi mama 'ma ot'ü.

40 O nzhogütjo na yeje; o chöt'ü ya nzho ma ĩjĩtjoji na ngueje me mi tãgã o t'ĩjĩ anguezeji. Dya mi pãrãji ja rvá ndünrũji.

41 O nzhogü c'ua c'ü na jñi, o xipjiji:

—¿Cjo ya in ĩcjeji 'ñe ya in söyaji? Ya na jo dya. Ya zädä ne ndajme. Nutscö rvá ĩcjö cja Mizhocjimi, ya ra nzhögüji cja dyë c'o nte c'o cja c'o na s'o.

42 Ya rí ñangaji dya. Ya va säjä nu ra nzhögügö. Mö rá chjèji.

Llevan preso a Jesús

43 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä e Judas c'ü mi ngue 'naja c'o doce discípulo. Ma dyoji na puncjü nte c'o vi ndäjä c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, 'ñe c'o tita, ma jünji tratjèdyi 'ñe ngarrote.

⁴⁴ E Judas c'ü ro nzhö e Jesús, ya vi xipji a cjava c'o nte c'o mi pöji:

—Nu c'ü rá tjünegö, ngue c'ü in jodügueji c'ü. Nguéc'ua rí pënch'iji na jo c'ü, c'ü dya ra c'ueñe, empji.

⁴⁵ Nuc'ua e Judas 'ma o säjä, exco chëzhi a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e in xöpütets'ügö.

Jo ni ndüne c'ua a jmi.

⁴⁶ Nuc'ua c'o nte exco pënch'iji c'ua e Jesús ngue c'ua ro zidyiji.

⁴⁷ Nuc'ua 'naja c'o mi dyoji e Jesús o ngübü c'ü o tratjëdyi, o jñüpcü o ngö 'naja c'o o mbëpji c'ü mi mero ndamböcjimi.

⁴⁸ E Jesús o xipjiji c'ua:

—I pedyeji cja c'in jñiñiji va ã sücöji nza cja 'ma ri nguezgö 'na mbë, va jünji in chjëdyiji 'ñe in ngarroteji.

⁴⁹ Pamü mi cãrãgöji cja c'e templo mi xö'c'üji, maco dya mi pënzhguigöji 'ma. Pero ya va sädä yo, ngue c'ua ra zädä c'ü o dyopjü c'o profeta cja o jña Mizhocjimi, embeji.

⁵⁰ Nuc'ua texe c'o discípulo o c'ueñeji o zogüji e Jesús.

El joven que huyó

⁵¹ Pero mi bübü 'naja t'i c'ü mi tjünt'ü a xütjü e Jesús. Nguetjo 'na manta mi tējē c'e t'i. C'o nte o pënch'iji.

⁵² Pero c'e t'i o mbägä c'ü o manta. O cjuañi, o matjo manguerga.

Jesús delante de la Junta Suprema

53 C'o nte o zidyiji e Jesús nu ja mi bübü c'ü mi mero ndamböcjimi. Ya vi jmurü texe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi.

54 Ma ya mi pöji, e Pedro mi bēpjatjo na jē, hasta 'ma o zāt'ä nu cja c'ü o tji c'ü mi mero ndamböcjimi. O cjogü c'ua e Pedro a mbo, o ma mimi nu ja mi cārā c'o mbēpji. Ma pa't'ü cja sivi e Pedro.

55 C'o ndamböcjimi 'ñe c'o dyaja c'o ya vi jmurü ro jñünpüji ngüenda e Jesús, mi jodüji o testigo c'o ro mama vi tsja na s'o e Jesús, ngue c'ua ro sö ro mbö't'üji. Pero dya mi tö'tp'üji.

56 Ma puncjü c'o mi mama vi tsja na s'o e Jesús, pero dya ma cjuana. Dya mimi yeje testigo c'o ro mama 'natjo o jñavi.

57 O böbü c'ua o testigo c'o dya ma cjuana c'o o mama a cjava:

58 —Nutschöjme ró äräjme ne Jesús o mama: “Rá tunbügö nu ne templo nu o dyät'ä yo nte. Nuc'ua jñipatjo rá jübä c'ü 'naja c'ü dya ra jyübä yo nte”, o 'ñeñe.

59 Zo mi mamaji a cjanu, pero dya mi 'natjo o jñavi.

60 O böbü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi a nde nu ja mi cārā c'o nte, o dyönü e Jesús:

—¿Cjo dya pje rí chjünrügue? ¿Pje in mangue co nujyo jña yo na xi'tsc'eji?

61 Pero e Jesús, dya pje ndünrü. Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o dyönü na yeje o xipji:

—¿Cjo ngue'tsc'e e Cristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi c'ü me na jo?

62 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jãgã, nguezgö. Nutscö rvá ěcjö cja Mizhocjimi, ra zãdã 'ma rí jñandgöji 'ma rá mimigö cja o jodyë Mizhocjimi c'ü me na zëzhi. Rí jñandgöji rva ěcjö cja ngömü a jens'e.

⁶³ O üdü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi, o ts'üdü c'o o bitu c'o mi je'e c'ü, o mama:

—¿Pje xe ni jyongöji o testigo?

⁶⁴ Cja i dyärãji o zadü Mizhocjimi nu. ¿Pje in manguëji?

Texeji mi mamaji mi jyodü ro bö't'ü e Jesús.

⁶⁵ Nuc'ua mi bübü c'o o zosp'ü a jmi e Jesús. O ngo'tp'üji o ndö. Cjanu o ya'büji. Cjanu o xipji:

—Rí xitscöjme cjó ngue c'ü na yapc'ü dya.

Nu c'o policia xo o mbë'chp'iji a jmi.

Pedro niega conocer a Jesús

⁶⁶ E Pedro mi büntjo nu cja c'e tji. O ějë c'ua 'naja ndixü c'ü mi pëpi c'ü mi mero ndamböcjimi.

⁶⁷ Nu c'e ndixü 'ma o jñanda e Pedro c'ü ma pa't'ü cja sivi, o nguinch'i. Cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e, xo mi dyocjevi e Jesús nu menzumü a Nazaret.

⁶⁸ O ngädätjo c'ua e Pedro o mama:

—Dya rí pärãgö c'ü. Dya xo rí pärãgö pje pjëzhi c'ü in manguë.

O mbedye c'ua a ma tji cja c'e ngoxtji. Jo ni huë c'ua 'na chare.

⁶⁹ Nuc'ua c'e ndixü c'ü mi mbëpíte o jñanda na yeje e Pedro, o xipji c'ua c'ü na yeje c'o mi cãrã nu:

—Ne bëzo nu, ngue 'naja o dyoji e Jesús, eñe.

⁷⁰ E Pedro o ngädätjo na yeje. Dya mezhe c'ua, c'o mi cãrã nu, o xipji na yeje e Pedro:

—Na cjuana xo ngue'tsc'e 'naja o dyoji nu, na ngueje in menzumü a Galilea; c'ua ja gui ña, exi 'mã'tc'ãtjo.

⁷¹ Nuc'ua e Pedro o mbürü o ña, o mama c'ü ro zübü Mizhocjimi 'ma dya ma cjuana c'ü mi mama. O mama:

—C'ua ga mbãrã Mizhocjimi, dya rí pãrãgö ne bëzo nu in mangueji.

⁷² Jo ni huë c'ua na yeje 'na chare. O mbeñe c'ua e Pedro c'o jña c'o vi mama e Jesús vi xipji: “Ma dya be ri huë na yeje 'na chare, ya na jñi rgui mamague c'ü dya in pãcãgö”, vi 'ñeñe. Me go huë c'ua e Pedro.

15

Jesús ante Pilato

¹ Nuc'ua c'ü xörü, c'o ndamböcjimi o jmurüji co c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o dyaja c'o ro jñü ngüenda. Mi pötma dyü't'üji. O jyü'tp'üji o dyë e Jesús, cjanu o zidyiji o ma nzhötüji e Pilato.

² O mama c'ua e Pilato o dyönü e Jesús:

—¿Cjo in reygue cja yo menzumü a Israel?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jãgã, nguetscö c'ua ja vi mangue.

³ C'o ndamböcjimi me mi ñaji ma xiji e Pilato c'ü vi tsja e Jesús na puncjü c'o ma s'o.

⁴ Nuc'ua e Pilato o dyönü na yeje o xipji e Jesús:

—¿Cjo dya in tjünrü? Maco na puncjü yo pje nde xi'ts'iji.

⁵ Pero dya ndünrü e Jesús. Nguec'ua dya mi pãrã pje ro nguijñi e Pilato.

Jesús es sentenciado a muerte

⁶ Tsjë'ma 'ma mi cjaji c'e mbaxua, c'o nte mi ötüji c'e gobernador ro pjongü libre 'naja bëzo c'ü ma o'o a pjörü.

⁷ C'o pa c'o, ma o'o a pjörü 'na bëzo c'ü mi chjü Barrabás, 'ñe c'o o dyoji. Na ngueje vi chüji c'e gobierno, y mi pöt't'üji o nte.

⁸ Nuc'ua c'o nte o chëzhiji a jmi e Pilato, o dyötüji c'ü ro pjongü libre 'naja bëzo c'ü ma o'o a pjörü c'ua ja nzi ma cja tsjë'ma.

⁹ O ndünrö c'ua e Pilato o xipjiji:

—¿Cjo in neji rá pjongü libre nu c'ü ngue in reygueji nu'tsc'eji in menzumüji a Israel?

¹⁰ O mama a cjanu e Pilato na ngueje o unü ngüenda, c'o ndamböcjimi mi envidiaji e Jesús nguec'ua je va nzhöji c'ua angueze.

¹¹ C'o ndamböcjimi o dyüt't'üji c'ua c'o nte ro dyörüji e Barrabás c'ü ro pjongüji libre cja pjörü.

¹² O dyönü c'ua na yeje e Pilato:

—¿Pje rá cjapcö 'ma ne bëzo nu in mangueji ngue in reygueji?

¹³ Anguezeji o mapjüji na yeje o mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi.

¹⁴ Nuc'ua e Pilato o mama:

—¿Pje na mbë c'o na s'o c'ü o tsja nu?

Pero anguezeji xenda mi mapjüji mi mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi.

¹⁵ E Pilato mi ne ro tsjapü ro mäjä c'o nte; nguec'ua va pjongü c'ua e Barrabás. Cjanu o manda c'ua o ndas'üji e Jesús co chirrio. Nuc'ua 'ma ya o nguarü o ndas'üji, cjanu nzhöji ngue c'ua ro ma ndät'äji cja ngronsi.

16 Nuc'ua c'o xondaro o zidyiji e Jesús o cjogüji a mbo cja o palacio c'e gobernador. O jmutüji c'ua texe c'o tropa.

17 Cjanu o jyecheji c'ua e Jesús 'na bitu c'ü ma cijobü. O dyät'äji 'na corona c'ü mi dyavo bidyi, cjanu o jñu'tp'üji a ñi e Jesús.

18 Nuc'ua o mbürü o mapjüji o mamaji:

—Nu'tsc'e o Jmuts'ügue yo menzumü a Israel, sido rí tsjague Rey, mi empji.

19 Mi ya'p'üji o ñi co 'naja xitji, cja ma zos'üji. O ndüñijõmüji a jmi, mi cjäpü mi t'ecjañumü ma zopjüji, me mi mbätäji.

20 Ma o nguarü o tsjapüji burla, o ndonsp'üji c'ua c'e bitu c'ü ma cijobü c'ü vi jyecheji. Cja ndo nu jyecheji c'ua c'o o bitutsjê. O zidyiji c'ua nu ja ro ma ndät'äji cja ngronsi.

La crucifixión

21 Ma ya mi sidyiji e Jesús, o chjëji 'na bëzo c'ü mi menzumü a Cirene c'ü vi 'ñeje cja juajma. Nuc'ü, mi chjü Simón c'ü; mi ngueje nu tata e Alejandro 'ñe e Rufo. O tsjapüji e Simón o nduns'ü c'e ngronsi c'ü mi tuns'ü e Jesús.

22 O zät'äji c'ua, nu ja ni chjü'ü Gólgota c'ü ne ra mama: nu t'eje nu ni chjü T'ejeñinte.

23 Nuc'ua mi unüji e Jesús ro zi o vino c'ü vi chjanbaji o mirra. Pero e Jesús dya o zi'í.

24 O ndät'äji c'ua cja ngronsi. Cjanu o eñeji cjó ngue c'ü ro ngana nzi 'naja o bitu, cjanu o jyadüji c'o o bitu.

25 Ya vi zünü nueve c'ü xörü 'ma o ndät'äji e Jesús.

26 O cuatüji a ñi c'e ngronsi c'ü mi t'opjü, ngue c'ua ro 'mãrã pje vi tjünpü ngüenda angueze. Mi

t'opjü a cjava: “Nujnu, o Rey yo menzumü a Israel nu.”

²⁷ Nuc'ua xo ndät'äji nu, yeje mbê. 'Naja c'ü o ndät'äji cja o jodyë e Jesús, 'naja c'ü o ndät'äji c'ü 'nanguarü.

²⁸ A cjanu o zädä c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: “Mi pëzhiji mi ngue 'naja yo cja na s'o.”

²⁹ Nu c'o mi cjogü nu, me mi juant'a a ñi ma zadüji e Jesús, mi xipjiji:

—Nu'tsc'e mi mangue rvi yä't'ä ne templo, y c'ü na jñi nu pa ri cjuatü ri jyäbätjo na yeje.

³⁰ Rí 'ñemetsjë dya, dyagü cja ne ngronsi, mi empji e Jesús.

³¹ Xo ma cjanu ma mama c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Me mi cja püji burla e Jesús, mi pötma mamaji:

—Maco mamaji me o mbös'ü na puncjü o nte nu, maco dya sö ra 'ñemetsjë ra dagü cja ne ngronsi.

³² 'Ma nguejnu e Cristo nu ra manda a Israel, ra dagü dya cja ne ngronsi, ngue c'ua rá jandaji 'ñe rá ejmegöji 'ma nu.

Nuc'ua c'o yeje c'o 'natjo c'ua vi ndät'äji e Jesús, xo mi xipjivi c'o na s'o jña c'o.

Muerte de Jesús

³³ Nuc'ua 'ma ya vi zünü nisiarü, o bëxömü c'ua texetjo cja ne xoñijömü, hasta 'ma cja zünü jñi c'ü nzhä.

³⁴ Nuc'ua 'ma o zünü jñi c'ü nzhä, o mapjü c'ua na jens'e e Jesús o mama:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?, mi eñe.

C'e jña ne ra mama: Nu'tsc'e ín Mizhocjimits'ügö, ¿jenga i jyëzguigö?

35 C'o mi cãrã nu, o dyärãji c'o vi mama e Jesús. Bübü anguezeji c'o o mama c'ua:

—Dyärãji, nujnu, ma't'ü e Elías rguí 'ñeje a jens'e.

36 Cjanu o cjuañi c'ua 'naja anguezeji, o ma cãjã 'naja esponja. Cjanu ngant'a cja vinagre, cjanu ngãsp'ã cja 'na xitji, mi unüji e Jesús ro züt'ü. O mama c'ua:

—Rá nuxãji cjo ra êjẽ e Elías ra ã 'ñeme nu.

37 Nuc'ua e Jesús o mapjü na jens'e, cjanu o ndü c'ua.

38 Y o chödü a nde c'e manta c'ü mi cjot'ü a mbo cja c'e templo nu ja me ma sjü; exo ndöt'ü c'ü 'na lado a ndü'bü.

39 C'e capitán c'ü mi xojñi cja c'o xondaro, mi böbü a jmi e Jesús. 'Ma o unü ngüenda ja va mapjü e Jesús cjanu o ndü, o mama c'ua:

—Na cjuana mi ngue o T'i Mizhocjimi nu, eñe.

40 Xo mi bübü ja nzi ndixü c'o mi janda ndeze na jẽ'ẽ. Mi bübü e María Magdalena 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo c'ü mi menor. Nuc'ü, xo mi ngue nu nana e José. Xo mi bübü e Salomé.

41 'Ma mi bübü a Galilea e Jesús, xo mi tjünt'üji o xütjü angueze; mi pëpiji angueze. Xo mi cãrã c'o dyaja ndixü c'o ma puncjü c'o vi möji e Jesús a Jerusalén.

Jesús es sepultado

42 C'e pa'a c'ü, ngue 'ma mi preparao nu c'o menzumü a Israel, na ngueje c'ü na jyas'ü ri ngue nu pa 'ma søyaji.

43 Nuc'ua c'ü nzhã'ã o säjä 'na bëzo c'ü mi chjü José c'ü mi menzumü a Arimatea. Mi ngue 'naja c'o mi pjëzhi na nojo c'o mi jün ngüenda. Nuc'ü, xo mi te'be c'ü ro ã manda nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi.

E José dya zũ, o ma cja e Pilato, o ma dyötü c'ü o cuerpo e Jesús.

⁴⁴ E Pilato dya mi sö ro 'ñejme c'ü ya vi ndũ e Jesús. O zojnü c'ua c'e capitán; o dyönü cjo ma cjuana ya vi ndũ.

⁴⁵ O ndünrũ c'ua c'e capitán o xipji que jãgã ya vi ndũ. Nuc'ua e Pilato o manda ro unüji c'e cuerpo e José.

⁴⁶ Nuc'ua e José o ma ndõmũ 'na t'õxbitu. Cjanu o ts'üpçü c'ua o cuerpo e Jesús cja c'e ngronsi. Cjanu o mböch'ü c'e bitu. Cjanu o ma ngöt'ü cja 'na cueva c'ü vi dyöt't'üji cja 'na dyä c'ü peña. Cjanu o chjen'chp'e c'ua 'na tralaja va ngot'ü.

⁴⁷ E María Magdalena co e María c'ü nu mamá e José o jñandavi nu ja je ngue c'ua vi ngöt'üji e Jesús.

16

La resurrección de Jesús

¹ Nuc'ua 'ma ya vi cjogü c'e pa 'ma mi söyaji, o ma c'ua e María Magdalena, 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo, 'ñe e Salomé. O ma ndõmüji o pjindyö c'o ma jo ma yüdü ngue c'ua ro ma ngã's'ãji a xes'e c'e añima.

² Nuc'ua c'ü ot'ü pa nu ngo 'ma ya ma jya's'ü, o ma c'o ndixũ cja c'e cueva. O zät'ãji 'ma ya vi mbes'e e jyarü.

³ Mi põtma mamaji:

—¿Cjó ra chjen'chp'e c'e tralaja cja c'e cueva? Dya ra sözgöji.

⁴ Pero 'ma o jñandaji, o nuji na jo ya vi chjen'chp'ejji c'e tralaja c'ü mi c'ot'ü c'e cueva.

⁵ O nguich'iji c'ua cja c'e cueva; o jñandaji 'naja t'i c'ü mi junrü cja o jodyë. Mi je'e 'naja t'öxbitu c'ü ma maja. Me co zũji c'ua.

⁶ O mama c'ua c'e t'i, o xipjiji:

—Dya rí sũ'ũji. In jodüji e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret nu c'ü o ndät'äji cja ngronsi. Ya te'etjo c'ü; dya cja bünc'ua c'ü. Rí ñu'uji va ja ngöt'üji.

⁷ Möji, ma xipjiji c'o o discípulo c'ü ra ot'ü angueze ra ma a Galilea, je rí chjëji nu, c'ua ja nzi va mama. Xo rí xipjiji a cjanu e Pedro c'ü o discípulo, eñe c'e t'i.

⁸ Nuc'ua c'o ndixü o c'ueñeji cja c'e cueva na ngueje me mi mbĩ'iji 'ñe me mi sũji. Dya cjó xo mi xipjiji na ngueje mi sũji.

Jesús aparece a María Magdalena

⁹ E Jesús o te'e xörtjo c'ü ot'ü pa nu ngo. Nu 'ma ot'ü o jizhitsjë e Jesús, ngue e María Magdalena c'ü o jñanda. E Jesús vi pjombgü yencho demonio cja o mü'bü c'e ndixü.

¹⁰ O ma c'ua e María Magdalena, o ma ngös'ü c'o mi dyoji e Jesús. Me mi cjiñiji; me mi huëji.

¹¹ Ma o dyäräji mi mama e María Magdalena c'ü mi bübü e Jesús y vi jñanda angueze, dya mi ejmeji.

Jesús aparece a dos de sus discípulos

¹² Nuc'ua e Jesús o jizhitsjë na yeje. Ngueje yeje o dyoji c'o o jñanda 'ma mi pëvi cja batjü. Nandyo va jñandavi e Jesús.

¹³ C'o yeje o nzhogüvi o ma ngös'üji c'o dyaja o dyoji. Pero dya o 'ñejmeji.

Jesús comisiona a los apóstoles

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o jizhitsjë a nde cja c'o once o discípulo; o jñandaji. Ma siji xëdyi 'ma o jñandaji e Jesús. E Jesús o huënch'iji na ngueje dya mi ejmeji, ma me o mü'büji. Dya mi ejmeji nu c'o ya vi jñanda vi te'e e Jesús.

¹⁵ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Möji texe cja ne xoñijõmü; rí ma zopjüji texe yo nte, rí xipjiji ín jñagö.

¹⁶ Nu c'o ra 'ñejmezügö 'ñe ra ji'iji, ra jogü o mü'bü c'o. Nu c'o dya ra 'ñejmezügö, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji.

¹⁷ Nu c'o ra 'ñejmezügö, Mizhocjimi ra unüji c'ü ra tsjaji señal c'ü ra 'ñetse na zëzhiji. Nguec'ua ra nänngâji ín chjügö rgá pjongüji o demonio. Ra ñaji nandyo jña.

¹⁸ Ma ra ngü's'üji o c'ijmi, dya pje ra s'odüji. Dya xo ra s'odüji 'ma ra ziji o veneno. Ra 'ñe's'e o dyëji cja c'o sö'dyë, ra jogü c'ua c'o.

Jesús sube a los cielos

¹⁹ Nuc'ua e Jesucristo c'ü ín Jmugöji, 'ma o nguarü o ña, Mizhocjimi o zidyi a jens'e. Je ma mimi nu cja o jodyë Mizhocjimi.

²⁰ C'o discípulo o möji, o ma zopjüji texe yo nte. E Jesucristo c'ü ín Jmugöji o mbös'üji o tsjaji o señal c'o me ma nojo; nguec'ua o 'ñetse c'ü na cjuana c'o mi mamaji. Je va cjanu, amén.

**Nu o jña mizhocjimi nu mama ja ga cja e
Jesucristo
New Testament in Mazahua, Central
(MX:maz:Mazahua, Central)**

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazahua, Central

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazahua [maz], Mexico

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazahua, Central

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

2dd34152-63bb-5bf7-9ec4-df11c81ab2fc